

Proračunsko računovodstvo u školstvu

Pintarić, Danijela

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:302476>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository -
Polytechnic of Međimurje Undergraduate and
Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Danijela Pintarić

Proračunsko računovodstvo u školstvu

ZAVRŠNI RAD

Čakovec, srpanj 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Danijela Pintarić

GOVERNMENTAL ACCOUNTING IN EDUCATION

Završni rad

Mentorica:

dr. sc. Ivana Bujan Katanec, prof. struč. stud.

Čakovec, srpanj 2023.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
ODBOR ZA ZAVRŠNI RAD

Čakovec, 16. veljače 2023.

država: **Republika Hrvatska**
Predmet: **Osnove računovodstva**
Grana: **5.01.13 računovodstvo**

ZAVRŠNI ZADATAK br. 2022-MTS-I-16

Pristupnik: **Danijela Pintarić (0313025765)**
Studij: **Menadžment turizma i sporta**
Smjer: **Menadžment sporta**

Zadatak: **Proračunsko računovodstvo u školstvu**

Opis zadatka:

Proračun je javni izvještaj koji prikazuje financijski plan prihoda i rashoda za jednu godinu. Proračunsko računovodstvo je pokazatelj informacija koje su potrebne za kontroliranje i nadzor poslovnih postupaka te sredstvo odlučivanja na svim razinama. Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj sastoji se od ranog, predškolskog, osnovnog, srednjeg te visokog obrazovanja. Primarni zadatak Vlade Republike Hrvatske je osigurati dostupnost obrazovanja svima pod jednakim uvjetima. Osnovno obrazovanje je obvezno, a financira se većim dijelom iz sredstava državnog proračuna, a djelomično iz proračuna jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave stoga je u trećem poglavlju razrađen proračun s elementima, zakonodavni okvir i proračunski proces. U četvrtom poglavlju u radu je dati prikaz organizacije računovodstva u osnovnim školama. Proračunsko planiranje je vrlo složen proces stoga je u petom poglavlju obrazložen proces i svrha proračunskog planiranja. Na primjeru osnovne škole i financijskih izvještaja dati je prikaz i analiza financijskih izvještaja. Svrha izvještavanja te nadzora i revizije je dati informacije o načinu trošenja primljenih sredstava i usklađenost s financijskim planovima. U radu je također istaknuta važnost unutarnje i vanjske revizije. Prema Zakonu o financijskom izvještavanju škole su dužne sastavljati Bilancu, Izvještaj o prihodima i rashodima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji te Obveze. Godišnji izvještaji dostavljaju se Državnoj reviziji, Ministarstvu znanosti i obrazovanja i nadležnoj jedinici lokalne područne (regionalne)

Rok za predaju rada: 20. rujna 2023.

Mentor:

Predsjednik povjerenstva za
završni ispit:

dr. sc. Ivana Bujan Katanec, prof. v. š.

SAŽETAK

Proračun je javni izvještaj koji prikazuje financijski plan prihoda i rashoda za jednu godinu. Proračunsko računovodstvo pokazatelj je informacija koje su potrebne za kontroliranje i nadzor poslovnih postupaka te sredstvo odlučivanja na svim razinama. Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj sastoji se od ranog, predškolskog, osnovnog, srednjeg te visokog obrazovanja. Primarni zadatak Vlade Republike Hrvatske je osigurati dostupnost obrazovanja svima pod jednakim uvjetima. Osnovno obrazovanje je obvezno, a financira se većim dijelom iz sredstava državnog proračuna, a djelomično iz proračuna jedinice lokalne područne (regionalne) samouprave, stoga je u trećem poglavlju razrađen proračun s elementima, zakonodavni okvir i proračunski proces. U četvrtom poglavlju u radu dan je prikaz organizacije računovodstva u osnovnim školama. Proračunsko planiranje vrlo je složen proces pa je u petom poglavlju obrazložen proces i svrha proračunskog planiranja. Na primjeru osnovne škole i financijskih izvještaja dan je prikaz i analiza financijskih izvještaja. Svrha izvještavanja te nadzora i revizije davanje je informacija o načinu trošenja primljenih sredstava i usklađenost s financijskim planovima. U radu je također istaknuta važnost unutarnje i vanjske revizije. Prema Zakonu o financijskom izvještavanju škole su dužne sastavljati Bilancu, Izvještaj o prihodima i rashodima, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji te Obveze. Godišnji izvještaji dostavljaju se Državnoj reviziji, Ministarstvu znanosti i obrazovanja i nadležnoj jedinici lokalne područne (regionalne) samouprave. Financijske izvještaje obveznici sastavljaju mjesečno, tromjesečno, polugodišnje, i godišnje. Detaljnom analizom škole utvrđuje se rezultat korištenja i upravljanja proračunskim sredstvima.

Ključne riječi: proračun, proračunsko računovodstvo, nadzor i revizija proračunskih korisnika, proračunsko planiranje, osnovna škola, analiza financijskih izvještaja u osnovnoj školi

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	I
1. UVOD	1
2. DRŽAVNO RAČUNOVODSTVO I NJEGOV RAZVOJ	3
2.1. Povijesni razvoj računovodstva.....	3
2.2. Vrste računovodstva s obzirom na ulogu u upravljanju financijskim organizacijama.....	5
2.3. Uloga i razvoj državnog računovodstva	6
3. PRORAČUN I ZAKONSKI OKVIR RAČUNOVODSTVA PRORAČUNA.....	8
3.1. Proračun	8
3.2. Elementi sustava proračuna.....	9
3.3. Proračunski proces	11
3.4. Zakonski okvir računovodstva proračuna	15
4. ORGANIZACIJA RAČUNOVODSTVA U OSNOVNIM ŠKOLAMA	17
4.1. Poslovne knjige i knjigovodstvene isprave	20
4.2. Računski plan proračuna	23
4.3. Računovodstvena osnova priznavanja poslovnih događaja	24
5. PRORAČUNSKO PLANIRANJE.....	27
6. NADZOR I REVIZIJA U SUSTAVU PRORAČUNA	28
6.1. Nadzor proračuna	29
6.2. Revizija proračuna.....	29
7. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU OSNOVNE ŠKOLE	31
7.1. Općenito o Osnovnoj školi „Petar Zrinski“ Šenkovec	32
7.2. Analiza financijskih izvještaja Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec	33
8. ZAKLJUČAK.....	42
LITERATURA.....	45
POPIS SLIKA I TABELA	47

1. UVOD

U Hrvatskoj je početkom 90-ih započeo transformacijski proces državnog računovodstva koje je bilo manjkavo, a uključivanjem Hrvatske u međunarodne poslove zahtijevalo je i reforme te usklađivanje računovodstvenog standarda. Sustav državnog računovodstva prošao je četiri osnovne faze uključujući primjenu fondovskog računovodstva, modificirani novčani koncept te trenutno aktualni modificirani koncept nastanka događaja koji se primjenjuje na sve segmente. Glavni elementi proračuna su prihodi i primici, rashodi i izdaci te riznica. Riznica je važan element sustava proračuna koji operativno provodi aktivnosti cjelokupnog proračunskog procesa. Proračunski proces je niz postupaka kojima se priprema, donosi, izvršava i nadzire proračun, a predstavlja kompleksnost postupaka i koraka u koji su uključeni različiti dionici. U proračunskom procesu u Republici Hrvatskoj glavni su sudionici Hrvatski sabor, Vlada, Ministarstvo financija i korisnici proračuna. Hrvatski sabor donosi proračunski zakon i nadzire njegovu provedbu dok Vlada ima odgovornost za pripremu i izvršavanje proračuna. Ministarstvo financija sudjeluje u pripremi smjernica, koordinira izradu proračuna te nadzire njegovu provedbu. Korisnici proračuna, kao javne institucije, tijela lokalne i područne samouprave, javne ustanove i drugi subjekti sudjeluju u definiranju prioriteta i planiranju rashoda u skladu s proračunskom politikom. Svi ovi sudionici zajednički djeluju kako bi osigurali transparentnost i pravilno korištenje proračunskih sredstava. Također, zajednički rade kako bi osigurali transparentnost, zakonitost i pravilno korištenje proračunskih sredstava u Republici Hrvatskoj. Njihova suradnja i odgovorno upravljanje proračunom ključni su za financijsku stabilnost i ostvarenje ciljeva proračunskih politika u zemlji.

Država kao društvena zajednica ima svrhu da „posluje“ za svoj narod kao dobar gospodarstvenik. Državno računovodstvo ključni je element za uspješno upravljanje u javnom sektoru. Njegova važnost u javnom upravljanju očituje se u nadzoru i reviziji, kao i u upravljanju imovinom, obvezama i troškovima.

U ovom završnom radu razmatrat će se proračun i proračunski proces kao važni elementi poslovanja proračunskih korisnika odnosno škole. U prvom dijelu najprije će se razmotriti razvoj, uloga i vrste državnog računovodstva. U trećem poglavlju поближе će se definirati proračun, njegova svrha, ciljevi te glavni elementi. Također, razradit će se koraci proračunskog procesa s naglaskom na postupke i sudionike u Republici Hrvatskoj te će se razmotriti zakonodavni okvir. Obrazovanje kao snažan društveni čimbenik i pokretač razvoja svake države bit će obrađen u poglavlju četiri. Školske ustanove podliježu brojnim zakonima i pravilnicima koji definiraju njihov djelokrug rada te obveze

i propise u upravljanju. U radu će se istaknuti uloga i proces planiranja izvora sredstava kao i rashoda te računovodstveni sustav i obvezni financijski dokumenti škole. Nadzor i revizija igraju važnu ulogu u sustavu proračuna svih proračunskih korisnika pa tako i škola, kako bi se osigurala transparentnost, zakonitost i učinkovitost financijskih operacija, što je razrađeno u šestom poglavlju. Na primjeru Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec prikazana je uloga financijskih izvještaja kao i primjer dobrog i racionalnog upravljanja proračunom škole te dobrim planiranjem samog proračuna kroz financijski plan škole. Također, u radu će biti istaknuta i uloga aktivnog sudjelovanja škole u različitim projektima koji školi omogućavaju još bolje poslovanje te rast i razvoj s ciljem podizanja kvalitete osnovnoškolskog obrazovanja, ali i pružanje mogućnosti djelatnicima za vlastiti rast i razvoj što je vidljivo iz izdvajanja novčanih sredstava za različite seminare, edukacije, knjige i ostalo.

2. DRŽAVNO RAČUNOVODSTVO I NJEGOV RAZVOJ

Računovodstvo je disciplina koja se bavi mjerenjem, klasifikacijom, bilježenjem, analizom i tumačenjem financijskih informacija o poslovanju organizacija. Ono pruža korisne informacije o financijskom položaju, performansama i promjenama u financijskom položaju organizacije.

„Računovodstvo (engl. accounting) djelatnost je koja predstavlja zaokruženi sustav evidencije u kojem se na poseban način planiraju, evidentiraju, kontroliraju i analiziraju stanja i kretanja sredstava i poslova u gospodarstvu i s tim u vezi sastavljaju računovodstvene informacije“ (Horngren, et al., 2012)

Računovodstvenoj evidenciji u određenoj mjeri podložni su svi ekonomski subjekti. Stoga računovodstvo možemo definirati i kao uslužnu djelatnost čija je funkcija pružanje kvantitativnih informacija financijske prirode o ekonomskim subjektima. Također, zadatak je računovodstva pružanje informacija koje služe za donošenje ekonomskih odluka i pri izboru alternativnih načina djelovanja.

Računovodstvo možemo definirati kao vještinu zapisivanja, razvrstavanja i sažimanja iznosa, transakcija i događaja koji su financijske prirode uz tumačenje nastalih rezultata (Dražić-Lutilsky, et al., 2010).

2.1. Povijesni razvoj računovodstva

Računovodstvo kao djelatnost ima svoje početke još u drevnoj prošlosti. Prvi pisani tragovi knjigovodstva datiraju unatrag do 3200. pr. n. e. u Babilonu i Asiriji, gdje su evidentirani najstariji poznati poslovni događaji na glinenim pločama poput one iz Sause. Slični zapisi računovodstva pojavili su se i u starom Egiptu, antičkoj Grčkoj te civilizacijama Rima i Kine. Tijekom vremena, računovodstvo se razvijalo uvođenjem novih oblika evidencije i propisa, čime je postajalo sve sofisticiranije i prilagođeno potrebama gospodarskog i društvenog razvoja (Volarević, Varović, 2013).

Jednostavno knjigovodstvo razvija se tijekom 13. i 14. stoljeća na sjeveru Italije i to ponajprije u gradovima Genova, Firenca i Venecija. Jednostavno knjigovodstvo bilježi samo dio poslovnih događaja na jednoj stavci, a evidencija poslovnih događaja radi se kronološkim redom u vremenskom slijedu nastanka. Ovakav sustav knjigovodstva primjenjuje se sve do 19. stoljeća kada

se počelo primjenjivati dvojno knjigovodstvo. Jednostavno knjigovodstvo danas primjenjuju obrtnici i djelatnosti slobodnih zanimanja. Kameralno knjigovodstvo bilo je oblik jednostavnog knjigovodstva koji se koristio za praćenje ekonomskih aktivnosti države i njenih institucija. Osnovni cilj kameralnog knjigovodstva bio je bilježenje svih ostvarenih dohodaka i troškova države i njenih institucija. Taj pristup knjigovodstvu bio je usmjeren na praćenje financijskih transakcija, kako bi se dobila jasna slika o financijskom stanju države i njenih institucija (Crnković et al., 2006).

Dvojno knjigovodstvo poslovne događaje knjiži u dvije stavke, od kojih jedna „duguje“, a druga „potražuje“. Takav način knjiženja prati promjene imovine, obveza i kapitala te njihovu ravnotežu. Dvojno knjigovodstvo prvi je put opisao Benedikt Kotruljević 1458. godine u XIII. poglavlju knjige „O trgovini i savršenom trgovcu“, ali je knjiga prvi put tiskana tek 1573. godine u Veneciji. U najstarijem razdoblju računovodstva bilježenje poslovnih događaja bilo je izuzetno jednostavno i primjenjivalo se sve do početka srednjeg vijeka (Volarević, Varović, 2013). Suvremeno dvojno knjigovodstvo temelji se na ključnim financijskim izvještajima kao što su bilanca te račun dobiti i gubitka. U okviru suvremenog računovodstva prati se imovina, obveze, kapital, prihodi, rashodi i financijski rezultat poslovanja te se vode poslovne knjige poduzeća (Crnković et al., 2006).

Razvoj državnog računovodstva datira stoljećima unatrag, a evoluirao je kako bi zadovoljio potrebe upravljanja financijama u državnim i javnim sektorima. Prve zapise o državnom računovodstvu nalazimo još u antičko doba. U antičkim civilizacijama, poput drevnog Egipta, Mezopotamije, Grčke i Rima već je postojao neki oblik računovodstva za vođenje financijskih evidencija u javnom sektoru. Primjerice, egipatski faraoni koristili su papirus zapise kako bi pratili prihode, rashode i zalihe. U razdoblju srednjeg vijeka, tijekom vladavine feudalizma, državno se računovodstvo razvijalo u sklopu feudalnog sustava. Kraljevski blagajnici vodili su knjige i bilježili prihode i rashode kraljevstva dok su feudalni porezi i rente bilježeni u feudalnim gospodarstvima. Razvoj moderne državne računovodstvene prakse vezuje se uz početak razvoja moderne države i industrijske revolucije. Razvojem modernih političkih i ekonomskih sustava javna potrošnja i financije postale su sve složenije. Države su počele uspostavljati formalne računovodstvene sustave kako bi pratile prihode, rashode, imovinu i obveze. U 19. i 20. stoljeću, osobito nakon industrijske revolucije, javna potrošnja i administracija postale su sve složenije. Razvijene su metode revizije kako bi se osigurala transparentnost, odgovornost i efikasnost javnog financiranja. Revizori su bili zaduženi za pregled financijskih izvještaja, provjeru pravilnosti i zakonitosti financijskih transakcija te ocjenu efikasnosti javnog trošenja (Ibidem).

Moderno državno računovodstvo postalo je složeno i sofisticirano područje. Države su usvojile međunarodne računovodstvene standarde kako bi osigurale usporedivost i transparentnost u izvješćivanju. Također se koriste informatički sustavi i tehnologija za poboljšanje učinkovitosti i točnosti financijskog izvještavanja. Danas državno računovodstvo igra ključnu ulogu u upravljanju financijama i planiranju u državnom i javnom sektoru. Pruža informacije o prihodima, rashodima, dugovima i imovini, koje su ključne za donošenje odluka i odgovornost u upravljanju javnim financijama (Ibidem).

2.2. Vrste računovodstva s obzirom na ulogu u upravljanju financijskim organizacijama

S obzirom na ulogu i različite aspekte koje poprima računovodstvo u nekoj organizaciji možemo definirati nekoliko vrsta računovodstva, a to su: (Economy-Pedia, 2021)

1. financijsko računovodstvo

To je grana računovodstva koja se bavi prikupljanjem, bilježenjem, klasifikacijom i izvještavanjem financijskih informacija o poslovanju organizacija. Njegov je cilj pružiti relevantne i pouzdane informacije korisnicima izvan organizacije, kao što su dioničari, vjerovnici, investitori i regulatorna tijela. Ovaj oblik računovodstva omogućuje analizu financijskog položaja, rezultata poslovanja i novčanog tijeka organizacije, što korisnicima pomaže u donošenju informiranih odluka o ulaganjima, kreditiranju i regulativnom nadzoru.

2. upravljačko računovodstvo

Bavi se prikupljanjem, analizom i interpretacijom financijskih informacija s ciljem donošenja internih upravljačkih odluka. To uključuje izračunavanje troškova, analizu performansi, planiranje budžeta i donošenje odluka o alokaciji resursa.

3. revizija

Revizija je postupak provjere i ocjene financijskih izvještaja i postupaka organizacije od strane neovisnog revizora. Cilj je revizije pružiti neovisno mišljenje o točnosti, pouzdanosti i usklađenosti financijskih izvještaja s računovodstvenim standardima i propisima

4. troškovno računovodstvo

Ovo se računovodstvo bavi pridruživanjem i praćenjem troškova proizvoda ili usluga. To uključuje identifikaciju, mjerenje i alokaciju troškova na različite proizvode, aktivnosti ili

odjele organizacije. Troškovno računovodstvo pruža informacije za donošenje odluka o cijenama, planiranju i upravljanju troškovima.

5. porezno računovodstvo

Ovo je grana računovodstva koja se bavi pridržavanjem poreznih propisa i izvještavanjem o poreznim obvezama organizacije, što uključuje pripremu poreznih prijava, praćenje poreznih obveza i pridržavanje poreznih propisa.

2.3. Uloga i razvoj državnog računovodstva

Državno računovodstvo odnosi se na procese i metode kojima država prati, dokumentira i analizira financijske transakcije, prihode i rashode. To uključuje prikupljanje, bilježenje, klasificiranje, analizu i izvještavanje financijskih informacija u vezi s državnim financijama. Glavni je cilj državnog računovodstva osigurati transparentnost i odgovornost u upravljanju državnim financijama. Države koriste računovodstvene sustave i postupke kako bi pratile svoje prihode, rashode, dugove i imovinu te osigurale da se sredstva koriste u skladu s pravilima i propisima (Budimir, 2017).

Prema Crnković et al. (2006) ključne aktivnosti državnog računovodstva su:

1. budžetiranje

Proces izrade i provedba državnog proračuna. To uključuje planiranje prihoda i rashoda, alokaciju sredstava za različite programe i projekte te praćenje izvršenja proračuna tijekom financijske godine.

2. računovodstveni zapisnici

Bilježenje svih financijskih transakcija i događaja koji se odnose na državne financije. To uključuje evidentiranje prihoda, rashoda, dugova, imovine i obveza države.

3. financijsko izvještavanje

Priprema financijskih izvještaja kako bi se prikazali financijski rezultati i financijski položaj države, a to podrazumijeva izradu bilance stanja, izvještaja o prihodima i rashodima te izvještaja o novčanom tijeku.

4. revizija

Provjera i ocjena financijskih izvještaja i postupaka državnog računovodstva od strane neovisnih revizora kako bi se osigurala njihova točnost, zakonitost i usklađenost s računovodstvenim standardima i propisima.

Državno računovodstvo igra ključnu ulogu u upravljanju financijama države, pružajući informacije o financijskom stanju, performansama i odgovornosti države. To omogućuje donositeljima odluka i dionicima da donose informirane odluke o upravljanju državnim financijama i pruža transparentnost i odgovornost u korištenju javnih sredstava.

Razvoj državnog računovodstva bio je proces evolucije i poboljšanja računovodstvenih sustava i postupaka koji se primjenjuju u upravljanju financijama država. Glavni ciljevi razvoja državnog računovodstva uključuju povećanje transparentnosti, odgovornosti, učinkovitosti i usklađenosti s međunarodnim računovodstvenim standardima. (Crnković, et al., 2006).

Državno se računovodstvo razvijalo tijekom povijesti u nekoliko faza (Ibidem):

1. tradicionalni pristup

U prošlosti, državno se računovodstvo često temeljilo na gotovinskom računovodstvu, što znači da se naglasak stavljao na praćenje novčanih tokova. Financijski izvještaji uglavnom su se sastojali od bilance stanja, izvještaja o prihodima i rashodima te izvještaja o novčanom tijeku.

2. prijelaz na akrealno računovodstvo

Kako bi se poboljšala kvaliteta financijskih informacija, mnoge su države prešle s gotovinskog na akrealno računovodstvo. Akrealno računovodstvo uzima u obzir prihode i rashode u razdoblju kada se događaju, bez obzira na to kada se plaćaju ili naplaćuju. Ovo omogućuje bolje praćenje financijskih performansi i stanja države.

3. uvođenje međunarodnih računovodstvenih standarda

Države su usvojile međunarodne računovodstvene standarde, kao što su Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (IPSAS). Standardi pružaju smjernice za izvještavanje o javnom sektoru i promiču harmonizaciju praksi računovodstva na međunarodnom području.

4. jačanje financijskog upravljanja

Razvoj državnog računovodstva također je usko povezan s jačanjem financijskog upravljanja u državama. To uključuje poboljšanje proračunskog planiranja i kontrole, efikasniju alokaciju resursa, bolje upravljanje javnim dugom i transparentnost u financijskom izvještavanju.

5. tehnološki napredak

Napredak tehnologije, posebno u području informacijskih sustava, igra važnu ulogu u razvoju državnog računovodstva. Korištenje računalnih sustava, softvera za računovodstvo i automatizacije procesa pridonosi efikasnosti i preciznosti državnog računovodstva.

Razvoj državnog računovodstva kontinuiran je proces koji se prilagođava promjenama u okruženju i potrebama upravljanja državnim financijama.

3. PRORAČUN I ZAKONSKI OKVIR RAČUNOVODSTVA PRORAČUNA

3.1. Proračun

Proračun je financijski plan koji odražava procjenu prihoda i rashoda za određeno razdoblje, obično godinu dana. On je središnji instrument financijskog planiranja i kontroliranja u organizacijama, uključujući države, vlade, poduzeća i druge entitete. Proračun uz financijsku ulogu ima pravnu, političku, ekonomsku i socijalnu funkciju (Jelčić, 2001).

„Proračun se može smatrati instrumentom usmjeravanja prikupljenih javnih i ostalih prihoda državne jedinice u pravcu i s ciljem zadovoljavanja javnih potreba“ (Vašiček, Vašiček, 2016).

Proračun ima različite uloge i predstavlja ključni alat za financijski menadžment i kontrolu. On je esencijalni instrument izvršne i zakonodavne vlasti koji omogućuje nadzor nad financijskim operacijama i provedbu različitih proračunskih kontrola (Vašiček, Vašiček, 2016).

U području implementacije i primjene sustava državnog računovodstva izražen je vrlo visok stupanj normativizma. Državno računovodstvo ili proračunsko računovodstvo u Republici Hrvatskoj od njenog osamostaljenja do danas razvija se sukladno promjenama i zahtjevima međunarodnih financijskih institucija, ali i sukladno vlastitim pravcima razvoja u cilju s rastućim potrebama za informacijama o proračunskoj potrošnji. Javni menadžment odgovoran je za upravljanje javnim sredstvima i njihovu namjensku potrošnju (Broz Tominac S., et al. 2014).

Ciljevi sustava proračuna proizlaze iz ciljeva ekonomskih politika, a to je alokacija odnosno dodjela javnih dobara građanima, preraspodjela dohotka između ekonomski snažnijih prema ekonomski ranjivijoj skupini te stabilizacija koja ima za cilj održavanje razine broja zaposlenih i nisku stopu inflacije (Institut za javne financije, 2003).

3.2. Elementi sustava proračuna

Da bi država mogla financirati zadovoljenje javnih potreba, neophodno je prikupiti određena sredstva, što se naziva proračunski prihod. Proračunski prihodi predstavljaju ulazne resurse koji povećavaju ekonomske koristi tijekom određenog razdoblja i utječu na rast imovine, priljev novca i novčanih ekvivalenata (Jakir-Bajo i suradnici, 2008).

Država prikuplja proračunske prihode iz različitih izvora na različite načine. Postoji niz faktora koji utječu na način prikupljanja prihoda, uključujući oblik političke vlasti, razvijenost financijskih instrumenata i stupanj nezavisnosti državnih institucija (Budimir, 2006).

Glavni elementi proračuna su (Jakir-Bajo, et al., 2008):

- ✓ prihodi odnosno primici proračuna;
- ✓ rashodi odnosno izdaci proračuna;
- ✓ riznica.

Kako bi država mogla zadovoljiti i financirati javne potrebe, potrebni su određeni *inputi* sustava proračuna. *Input* sustava proračuna proračunski su prihodi. Proračunski prihodi znače povećanje ekonomskih koristi tijekom izvještajnog razdoblja koje u Hrvatskoj traje od 1.1. do 31.12. Kroz proračunske prihode povećava se imovina te oni označavaju priljev novca i novčanih ekvivalenata (Jakir-Bajo, et al., 2008). Izvori priljeva novca u državni proračun su: porezi, doprinosi, pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar opće države, prihodi od prodaje nefinancijske imovine (kapitalni prihodi) i prihodi od imovine, prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima te drugi prihodi (Matić, Čulo 2008).

U proračunu, rashodi i izdaci predstavljaju sve troškove koji će se pojaviti u jedinicama lokalne samouprave (JLS) i koji moraju biti pravilno raspoređeni i usklađeni s proračunskim klasifikacijama te s prihodima i primicima. U Posebnom dijelu proračuna planirani rashodi i izdaci dodjeljuju se

Danijela Pintarić Proračunsko računovodstvo u školstvu
programima koji su sastavni dijelovi proračuna i obuhvaćaju različite aktivnosti, tekuće i kapitalne projekte. Nositelji tih programa su upravni odjeli JLS i proračunski korisnici (Zakon o proračunu, 2022).

Riznica predstavlja element sustava proračuna koji operativno provodi aktivnosti cjelokupnog proračunskog procesa. Riznica ili trezor termin je koji se koristi za označavanje blagajne, pretinca ili posebne prostorije u kojoj se čuvaju vrijedne i dragocjene stvari kao što su nakit, vrijednosni papiri, slike i slično. (Sikirić, 2011)

Državna riznica javna je institucija koju vodi financijska služba i aktivno djeluje u području financijske i monetarne politike. Jedna od glavnih funkcija je intervencija suzbijanja financijske nelikvidnosti i poremećaja općeg stanja nelikvidnosti (Leko, Matas, 1993).

Hrvatski Zakon o proračunu definira riznicu kao „*sustav koji organizacijski i informacijski objedinjava proračunske procese: pripremu proračuna, izvršavanje proračuna, računovodstvo i upravljanje novčanim sredstvima*“ (Zakon o proračunu, 2022).

Riznica predstavlja kompleksni informacijski sustav koji ima ulogu usklađivanja i povezivanja javnih prihoda i javnih rashoda s ciljem efikasnog korištenja javnih resursa i uspostavljanja financijske discipline. Glavni ciljevi koje riznica treba postići, prema Vašičeku i suradnicima (2007), jesu sljedeći:

- provoditi jasan i zakonit proces izvršavanja proračuna;
- osigurati financiranje rashoda u skladu s donesenim odlukama;
- odgovorno i efikasno koristiti javne resurse;
- pružiti sveobuhvatne informacije o financijskom položaju i kretanjima u državi;
- kontrolirati potrošnju proračunskih korisnika;
- poboljšati raspodjelu sredstava na efikasniji način;
- osigurati jeftinije i brže poslovanje;
- unaprijediti proces donošenja odluka.

Riznica obavlja širok spektar funkcija koje proizlaze iz osnovnih zadataka proračunskog i financijskog upravljanja državnim aktivnostima. Njene ključne aktivnosti uključuju:

1. formuliranje proračunske i porezne politike u okviru makroekonomske politike

2. pripremu i izvršavanje proračuna, što podrazumijeva planiranje prihoda i rashoda, praćenje izvršenja proračuna te osiguravanje financijske discipline
3. upravljanje novcem i portfeljem javnog duga, uključujući upravljanje likvidnošću, investicijama i upravljanje rizicima
4. registraciju neposrednih i uvjetnih obveza po javnom dugu te ugovaranje kreditnih zaduženja
5. nadzor izvršenja proračuna kako bi se osigurala zakonitost i svrhovito korištenje proračunskih sredstava.

Navedene funkcije riznice igraju ključnu ulogu u proračunskom i financijskom upravljanju te osiguravaju pravilno funkcioniranje državnih aktivnosti. Sve ove funkcije riznice mogu se podijeliti u tri ključne funkcije, a to su blagajnička, bankarska i novčana funkcija (Ibidem).

90-ih godina dvadesetog stoljeća sustav financija u Hrvatskoj bio je loš zbog problema s kontrolom i upravljanjem javnim prihodima i rashodima. Zbog međunarodne suradnje bilo je od iznimne važnosti uspostaviti Državnu riznicu koja će efikasnije i racionalnije upravljati državnim financijama te pružiti bolji nadzor i kontrolu alokacije javnog novca. Fiskalna disciplina vrlo je važna zbog održavanja makroekonomske stabilnosti što se može postići kroz zakonodavni okvir i uspostavljanjem sustava financijskog upravljanja i kontrole svih proračunskih institucija (Bajo, 2001). Kako bi se uspostavila državna riznica bilo je potrebno razviti informatičku podršku. U Hrvatskoj, za podršku sustavu riznice koristi se SAP R/3 informatičko rješenje. Ovo je rješenje dizajnirano da obrađuje sve transakcije u svim fazama proračunskog ciklusa, omogućujući njihovu trenutnu obradu i evidentiranje na mjestu nastanka transakcije (Vašiček, 2003). Svi proračunski korisnici u državi povezani su u jedinstveni financijsko-informatički sustav. Taj sustav omogućava proračunskim korisnicima izvršavanje transakcija. (Ministarstvo financija).

3.3. Proračunski proces

Proračunski proces postupak je kojim se priprema, donosi, izvršava i nadzire proračun, a predstavlja kompleksnost postupaka i koraka u koji su uključeni različiti dionici.

U proračunskom procesu u Republici Hrvatskoj glavnu ulogu ima Hrvatski sabor koji usvaja proračun te Vlada koja predlaže te izvršava proračun. Ministarstvo financija sudjeluje u svim fazama

pripreme i izvršenja proračuna, a također su uključeni i korisnici proračuna koji u procesu javnog izbora odlučuju o proračunskoj politici (Jurković, 2002).

Kvalitetna alokacija proračunskih sredstava ovisi o cjelokupnom kvalitetu proračunskog procesa, od pripreme do izvršenja. Problemi u planiranju i razradi proračuna u prvoj fazi proračunskog procesa (kao što je korištenje nerealnih ekonomskih pretpostavki) često dovode do prekomjerne planirane razine državne potrošnje. Sličan učinak može imati i nedostatna kontrola i slaba provedba u fazi izvršenja.

Glavni koraci i postupci proračunskog procesa su (Jelčić, 2001):

1. PRIPREMA PRORAČUNA

- identifikacija ciljeva:

Definiranje ciljeva i prioriteta koji će se financirati putem proračuna kao npr. smanjenje nezaposlenosti za 3%, stabilnost cijena itd.

- prikupljanje podataka:

Sakupljanje relevantnih podataka o prihodima i rashodima te drugim financijskim aspektima.

- procjena prihoda:

Procjena očekivanih prihoda temeljena na različitim izvorima, kao što su porezi, naknade, donacije itd.

- planiranje rashoda:

Određivanje alokacije sredstava za različite programe, projekte i sektore.

2. DONOŠENJE PRORAČUNA

- izrada proračunskog prijedloga:

Na temelju prikupljenih podataka priprema se proračunski prijedlog koji uključuje procjenu prihoda i detaljni raspored rashoda.

- razmatranje i usvajanje:

Proračunski prijedlog razmatra se u nadležnim institucijama kao što su parlament ili vlada te se donosi proračun za određeno razdoblje.

3. IZVRŠENJE PRORAČUNA

- alokacija sredstava:

Sredstva iz proračuna raspodjeljuju se prema odobrenim stavkama rashoda za financiranje različitih aktivnosti i programa.

- proces plaćanja:

Plaćanja se provode u skladu s odobrenim proračunskim stavkama, uključujući isplate za plaće, nabavu dobara i usluga te druge troškove.

- praćenje izvršenja:

Prati se kako se sredstva koriste i izvršavaju te se prati usklađenost s proračunskim planom.

4. KONTROLA I NADZOR

- revizija i nadzor:

Financijski se izvještaji revidiraju kako bi se osigurala točnost i zakonitost financijskih transakcija.

- praćenje rezultata:

Praćenje učinka i postignutih rezultata programa i projekata financiranih iz proračuna.

- izvještavanje:

Priprema i objavljivanje financijskih izvještaja te izvještaja o izvršenju proračuna koji omogućavaju transparentnost i odgovornost.

Proračunski proces dinamičan je i kontinuiran, s redovitim ažuriranjem i prilagođavanjem prema potrebama i promjenama te osigurava pravilno upravljanje financijskim resursima, transparentnost i odgovornost u korištenju javnih sredstava.

Ministarstvo financija Republike Hrvatske ima odgovornost za koordinaciju aktivnosti proračunskih korisnika i nadzor nad njihovim urednim izvršenjem. Ključnu ulogu u provedbi i kontroli korištenja proračunskih sredstava ima Državna riznica Ministarstva financija (Ott, et al., 2009).

U cilju nadzora nad zakonitošću, svrhovitošću i pravodobnošću korištenja proračunskih sredstava provodi se nadzor i revizija proračunskog procesa. Radi se usporedba provedenih i planiranih stavaka proračuna te se radi nadzor na temelju računovodstvenih podataka prikazanih u financijskim izvještajima.

Proračunski korisnici dužni su prema Zakonu sastaviti propisane godišnje izvještaje i dostaviti ih nadležnom ministarstvu. Konsolidirane izvještaje ministarstva dostavljaju Ministarstvu financija koje na temelju dobivenih podataka izrađuje Izvješće o izvršenju državnog proračuna. Izrađeni

Izvještaj dostavlja Vladi, a Vlada Saboru. Državni ured za reviziju, kao samostalna i neovisna institucija, odgovorna je za provođenje revizija i pripremu izvješća o radu i obavljenim revizijama te ocjenjuje usklađenost trošenja proračunskih sredstava i istinitost izvješća te ostale propisane dokumentacije (Proračun.hr).

Hrvatski sabor na temelju državne revizije provjerava financijske izvještaje i financijske transakcije svih državnih jedinica. Glavni fokus kod provjere je na namjenskom korištenju sredstava odobrenog proračuna. Državni revizori nemaju ovlasti za ispravljanje uočenih nepravilnosti, već u svojim izvješćima daju prijedloge i preporuke. Nakon rasprave u Saboru, Izvješće o izvršenju proračuna postaje javni dokument te se objavljuje na mrežnoj stranici Državnog ureda za reviziju. (Ott, et al., 2009).

Izvješće o izvršenju proračuna mora sadržavati (Ministarstvo financija):

- početno i završno stanje računa proračuna
- objašnjenja ako je došlo do većih odstupanja
- podatke o svim poslovima zaduživanja
- podatke o upravljanju javnim dugom
- podatke o korištenju proračunskih rezervi
- podatke o jamstvima danim tijekom fiskalne godine.

Rebalans proračuna postupak je izmjene i prilagodbe već usvojenog proračuna tijekom fiskalne godine. To se radi kako bi se prihodi i rashodi proračuna uskladili s promijenjenim okolnostima i novim potrebama. Rebalans proračuna omogućuje fleksibilnost u upravljanju proračunskim sredstvima i osigurava da proračun odražava stvarne financijske uvjete i prioritete.

Postupak rebalansa proračuna obično uključuje sljedeće korake (Proračun.hr):

1. analiza i procjena

Provodi se analiza trenutnih prihoda i rashoda proračuna te se procjenjuju promjene koje utječu na financijske izgleda, kao što su promjene u gospodarskom rastu, poreznoj politici, troškovima projekata itd.

2. identifikacija potrebnih promjena

Na temelju analize, identificiraju se područja proračuna koja zahtijevaju prilagodbu. To može uključivati povećanje ili smanjenje iznosa proračunskih stavki, preusmjeravanje sredstava ili uvođenje novih stavki rashoda.

3. priprema rebalansa proračuna

Ministarstvo financija ili nadležno tijelo priprema prijedlog rebalansa proračuna koji sadrži promjene u prihodima i rashodima. Prijedlog se temelji na novim procjenama i prioritizaciji potrebnih izmjena.

4. rasprava i usvajanje

Prijedlog rebalansa proračuna raspravlja se u nadležnom tijelu, kao što je parlament ili vlada, te se donosi odluka o usvajanju rebalansa. Rasprava može uključivati pregled promjena, analizu financijskih učinaka i političke rasprave.

5. izvršenje rebalansa proračuna:

Nakon usvajanja rebalansa proračuna provodi se promjena u alokaciji sredstava i raspodjeli financijskih resursa prema novim planovima. Plaćanja se izvršavaju u skladu s promijenjenim stavkama rashoda.

Rebalans proračuna omogućuje prilagodbu proračuna kako bi se osiguralo da proračunska sredstva budu utrošena na najučinkovitiji način i da odražavaju stvarne potrebe i prioritete.

Godišnji obračun državnog proračuna označava završetak proračunskog ciklusa nakon odobrenja. Pouzdanost podataka o izvršenju proračuna osigurava se kroz rezultate posljednje faze proračunskog ciklusa, koji također pružaju informacije potrebne za provedbu korektivnih akcija. (Keser, et al., 2000).

3.4. Zakonski okvir računovodstva proračuna

Zakonodavni okvir Republike Hrvatske u kontekstu državnog proračuna uključuje nekoliko važnih zakona i propisa koji reguliraju pripremu, usvajanje, izvršenje i nekoliko ključnih elemenata zakonodavnog okvira.

Zakon o proračunu glavni je zakon koji regulira državni proračun Republike Hrvatske. Trenutno je važeći zakon NN 144/2021 koji je na snazi od 1.1.2022. Ovaj zakon utvrđuje postupak pripreme,

donošenja i izvršenja proračuna, određuje strukturu prihoda i rashoda, propisuje proračunske procedure i kontrole te osigurava transparentnost i odgovornost u korištenju javnih sredstava.

Zakon o fiskalnoj odgovornosti ima za cilj osigurati fiskalnu stabilnost i održivost javnih financija. Propisuje ograničenja deficita, pravila o upravljanju javnim dugom, mehanizme za praćenje i nadzor fiskalnih rezultata te odgovornost institucija u upravljanju javnim financijama. Od 1.1.2019. na snazi je Zakon o fiskalnoj odgovornosti NN 111/18.

Zakon o računovodstvu u javnom sektoru regulira načela i pravila računovodstva u javnom sektoru, uključujući državni proračun. Propisuje pravila za vođenje financijskih evidencija, izvještavanje o financijskim rezultatima, reviziju i nadzor nad financijskim operacijama u javnom sektoru. Od 1.1.2023. na snazi je pročišćeni tekst zakona NN 78/15, 134/15, 120/16, 116/18, 42/20, 47/20, 114/22.

Zakon o reviziji javnog sektora regulira reviziju financijskih izvještaja i poslovanja institucija javnog sektora, uključujući i državni proračun. Propisuje ovlaštenja, postupke i standarde za neovisne revizore koji provode reviziju financijskih izvještaja i pravilnost poslovanja. Zakon o reviziji NN 127/17 na snazi je od 1.1.2018.

Ovi zakoni i propisi, zajedno s drugim relevantnim propisima i uputama, čine zakonodavni okvir koji osigurava pravilno planiranje, izvršenje i nadzor nad državnim proračunom u Republici Hrvatskoj.

4. ORGANIZACIJA RAČUNOVODSTVA U OSNOVNIM ŠKOLAMA

Obrazovanje se općenito smatra izuzetno snažnim društvenim čimbenikom i pokretačem razvoja. Postoje tri oblika obrazovanja: 1. formalno, 2. neformalno i 3. informalno obrazovanje. U Republici Hrvatskoj, prema Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, propisano je obvezno osnovno obrazovanje za svu djecu u dobi od šeste do petnaeste godine i ono je besplatno. Osim toga, učenici s višestrukim teškoćama u razvoju mogu besplatno pohađati obvezno osnovnoobrazovanje do navršene 21. godine života prema odredbama (Ministarstvo znanosti i obrazovanja).

U Republici Hrvatskoj, sustav obrazovanja sastoji se od (Ministarstvo znanosti i obrazovanja):

- ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- osnovnog obrazovanja
- srednjeg obrazovanja
- visokog obrazovanja.

Svrha i ciljevi osnovnog školstva teže kontinuiranom razvoju učenika kao cjelovitih bića, obuhvaćajući njihov duhovni, tjelesni, moralni, intelektualni i društveni aspekt, u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima (Ministarstvo znanosti i obrazovanja).

Prema članku 4. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 144/2021) ciljevi odgoja i obrazovanja u školskim su ustanovama sljedeći:

- osigurati sustavan pristup poučavanju učenika, poticati i unapređivati njihov intelektualni, tjelesni, estetski, društveni, moralni i duhovni razvoj u skladu s njihovim sposobnostima i sklonostima
- potaknuti svijest učenika o njihovoj nacionalnoj pripadnosti, važnosti očuvanja povijesno-kulturne baštine i nacionalnog identiteta
- učenike odgajati i obrazovati u skladu s univerzalnim kulturnim i civilizacijskim vrijednostima, promicati ljudska prava i prava djece te ih pripremiti za suživot u multikulturalnom okruženju; također, važno je poticati poštovanje različitosti, toleranciju te aktivno i odgovorno sudjelovanje u razvoju demokratskog društva
- osigurati stjecanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija učenika, kako bi ih osposobili za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu, sukladno

zahtjevima tržišnog gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća

- osposobiti učenike za cjeloživotno učenje.

Na slici 1 prikazani su glavni elementi računovodstva osnovne škole, a to su: računovodstvena jedinica, financijski plan, računski plan škole, financijski izvještaji i interna i eksterna revizija. U daljnjem tekstu navedeni elementi bit će razrađeni.

Slika 1 Elementi računovodstva osnovne škole

Izvor: izrada autora

Organizacija računovodstva u osnovnim školama podliježe određenim principima i zahtjevima kako bi se osigurala pravilna financijska administracija i izvještavanje. Osnovna škola kao proračunski korisnik ima svoju računovodstvenu jedinicu koja je odgovorna za vođenje računovodstva i financijsko izvještavanje. Svaka osnovna škola priprema financijski plan koji obuhvaća planirane prihode i rashode za određeno razdoblje. Financijski plan služi kao smjernica za izradu proračuna i alokaciju sredstava. Računovodstvena jedinica osnovne škole vodi evidenciju financijskih transakcija koje uključuju prihode (poput školarina, donacija, dotacija) i rashode (poput plaća zaposlenika, nabavke materijala, režijskih troškova). Računovodstvo osnovnih škola koristi standardizirani računski plan koji propisuje klasifikaciju prihoda i rashoda. Računski plan omogućuje praćenje i kategorizaciju financijskih transakcija prema određenim vrstama troškova i prihoda. Računovodstvena jedinica priprema financijske izvještaje koji pružaju pregled financijskog

stanja i rezultata poslovanja osnovne škole. To uključuje bilancu, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanim tokovima. Osnovna škola provodi internu kontrolu nad računovodstvenim procesima kako bi se osigurala točnost i integritet financijskih informacija. To uključuje provjeru knjigovodstvenih zapisa, odobravanje financijskih transakcija i praćenje pridržavanja pravila i propisa. Financijski izvještaji osnovne škole mogu biti podvrgnuti reviziji od strane ovlaštenog revizora. Revizija provodi neovisna vanjska revizijska tvrtka kako bi se potvrdila točnost financijskih izvještaja i usklađenost s računovodstvenim standardima.

Javne potrebe u školstvu u Republici Hrvatskoj određuju se putem državnog pedagoškog standarda, koji se donosi od strane Sabora Republike Hrvatske na prijedlog Vlade, zajedno s državnim proračunom. Financiranje školstva većinom dolazi iz državnog proračuna, pri čemu su glavni izvori prihoda javnih obrazovnih institucija porezi. S druge strane, privatne škole osiguravaju sredstva za svoje financiranje preko svojih osnivača.

Rad škola temelji se na školskom kurikulumu i godišnjem planu i programu rada dok se učenički domovi vode godišnjim planom i programom rada. Osnivanje školske ustanove regulirano je prema odredbama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, kao i Zakona o ustanovama.

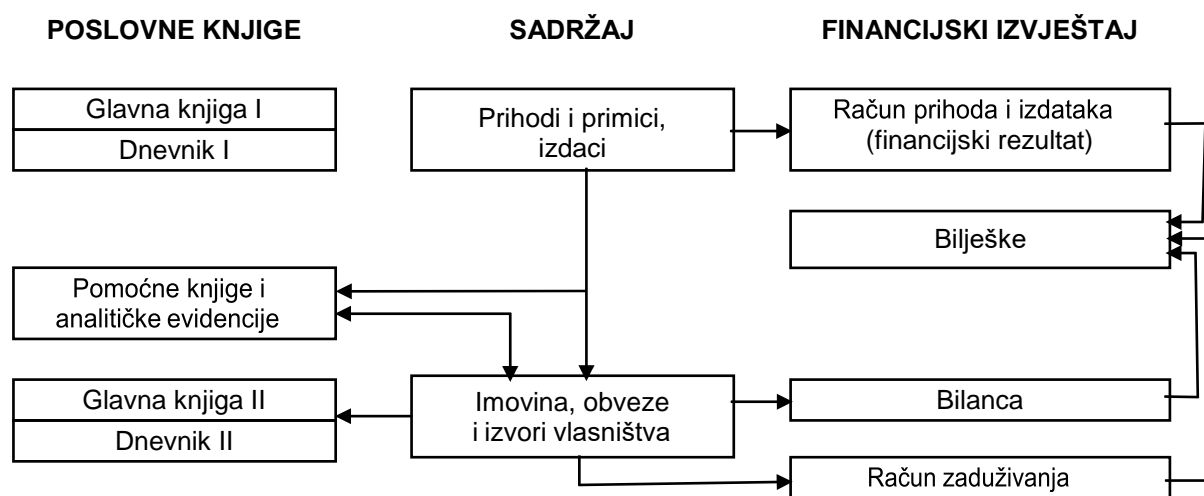
Ovisno o nadležnosti i ustroju, osnivač osnovne škole može biti jedinica lokalne samouprave, županija ili sama Republika Hrvatska. Osnivači osnovne škole prema Zakonu mogu biti (Zakon o odgoju i obrazovanju, NN 144/2021):

- Republika Hrvatska
- jedinica lokalne samouprave
- jedinica područne (regionalne) samouprave
- druga pravna ili fizička osoba.

4.1. Poslovne knjige i knjigovodstvene isprave

Poslovne knjige i knjigovodstvene isprave igraju važnu ulogu u vođenju računovodstva u školama. One omogućavaju bilježenje i evidenciju financijskih transakcija te osiguravaju točnost i integritet financijskih podataka.

Slika 2 Shematski prikaz bilježenja poslovnih promjena

Izvor: Broz, et al. (2014), Harmonizacija proračunskog računovodstva u Republici Hrvatskoj s međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, Zagreb: Hrvatska zaklada za znanost i Sveučilište u Zagrebu – Ekonomski fakultet

Zakon o proračunu NN NN87/08 136/12 i 15/15 propisuje obveze u svezi s proračunskim knjigovodstvom. Prema općem načelu dvojnog knjigovodstva, proračunsko računovodstvo vodi se u skladu s rasporedom računa iz računskog plana. Zakon koji regulira ovo područje propisuje da proračunski korisnici moraju voditi određene poslovne knjige, a to su dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige.

Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu NN 124/2014 (Izmjene Pravilnika NN 108/2020) definira knjigovodstvene isprave, poslovne knjige, organizaciju knjigovodstva, sadržaj računa Računskog plana i druga područja koja se odnose na proračunsko računovodstvo.

Dnevnik je knjiga u koju se bilježe poslovne promjene i transakcije redosljedom njihovog vremenskog nastanka. To uključuje prihode, rashode, plaćanja, fakturiranje i ostale financijske događaje. Dnevnik pruža kronološki pregled svih transakcija kako bi se omogućilo praćenje njihovog točnog vremena i iznosa.

Glavna knjiga sustavna je knjigovodstvena evidencija svih poslovnih promjena i transakcija koje su nastale na imovini, obvezama, prihodima, rashodima i vlastitim izvorima. U glavnoj knjizi bilježe se sve financijske transakcije na temelju odgovarajućih računa iz računskog plana. To je temeljni financijski izvještaj koji pruža pregled svih računa i njihovih promjena. Glavna knjiga omogućuje sustavno praćenje poslovnih aktivnosti i financijskih stanja organizacije.

Pomoćne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije koje prate detaljnije informacije o određenim stavkama sintetički prikazanima u glavnoj knjizi. Primjeri pomoćnih knjiga mogu uključivati knjigu blagajne, knjigu osnovnih sredstava, knjigu zaliha ili bilo koju drugu knjigu koja pruža dodatne informacije o određenim financijskim stavkama. Pomoćne knjige koriste se za potrebe analize, nadzora i praćenja poslovanja.

Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskim planom (NN 124/2014) propisano je obvezno vođenje različitih pomoćnih knjiga, uključujući:

1. analitičko knjigovodstvo dugotrajne nefinancijske imovine

- sadrži podatke o vrsti, količini, vrijednosti nabavke i otpisa te druge relevantne informacije

2. analitičko knjigovodstvo kratkotrajne nefinancijske imovine (zalihe materijala, proizvoda i robe)

- prati podatke o vrsti, količini i vrijednosti

3. analitičko knjigovodstvo financijske imovine i obveza

Ovo knjigovodstvo uključuje:

- potraživanja i obveze sa specifikacijom po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospijeca, zateznim kamatama i drugim podacima

- primljene i izdane vrijednosne papire i druge financijske instrumente s detaljnim informacijama o vrsti, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, rokovima dospijeca i stanju

- potraživanja i obveze po osnovi primljenih kredita i zajmova te danih zajmova sa specificiranjem po vrsti, subjektima, pojedinačnim vrijednostima, rokovima dospijeca i obračunatim kamatama.

4. knjige blagajničkog poslovanja (dnevnik) za različite vrste blagajni, uključujući kune, devize, porto i ostale blagajne

5. evidenciju danih i primljenih jamstava i garancija

6. evidenciju putnih naloga i korištenja službenih vozila s detaljnim informacijama o korisniku vozila, svrsi korištenja i prijeđenim kilometrima

Podaci o tome bilježe se na dnevnoj, tjednoj ili drugoj osnovi, ovisno o učestalosti korištenja. Broj prijeđenih kilometara služi kao osnova za praćenje utroška goriva.

7. evidenciju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova koji su u tijeku

8. knjige izlaznih računa

9. knjige ulaznih računa

10. ostale pomoćne evidencije prema posebnim propisima i potrebama.

Sve ove pomoćne knjige i evidencije omogućuju detaljno praćenje financijskih informacija i ispunjavanje zakonskih zahtjeva u vezi s proračunskim računovodstvom.

Podaci se unose u poslovne knjige na temelju vjerodostojnih, istinitih i urednih knjigovodstvenih isprava. Knjigovodstvena isprava je pisani ili memorirani elektronički dokaz o nastaloj poslovnoj promjeni, a sastavlja se na temelju poslovne promjene odnosno događaja koji je stvarno nastao, koji se može izraziti novčano i izaziva promjene u stanju imovine, obveza, izvora vlasništva, prihoda i rashoda (Bičanić, Jakir Bajo, Karačić, 2018).

Odgovorna osoba ili osoba koja je ovlaštena dužna je svojim vlastoručnim potpisom odnosno elektroničkim potpisom ovjeriti vjerodostojnost knjigovodstvenih isprava. Pravilnik o proračunskom računovodstvu propisuje da knjigovodstvene isprave prije unosa u poslovne knjige moraju biti likvidirane od strane ovlaštene osobe jer likvidatura podrazumijeva obavljanje formalne ispravnosti, računske ispravnosti i materijalne ispravnosti. Kontrola formalne ispravnosti podrazumijeva provjeru sadržaja isprave odnosno ima li isprava sve važne podatke (naziv isprave, podatke o pravnim osobama, datume, iznose, količinu itd.). Računska kontrola podrazumijeva točnost računskih operacija dok materijalna ispravnost podrazumijeva da isprava dokazuje i opisuje stvarno nastali događaj na temelju kojeg je ispostavljena (Ibidem).

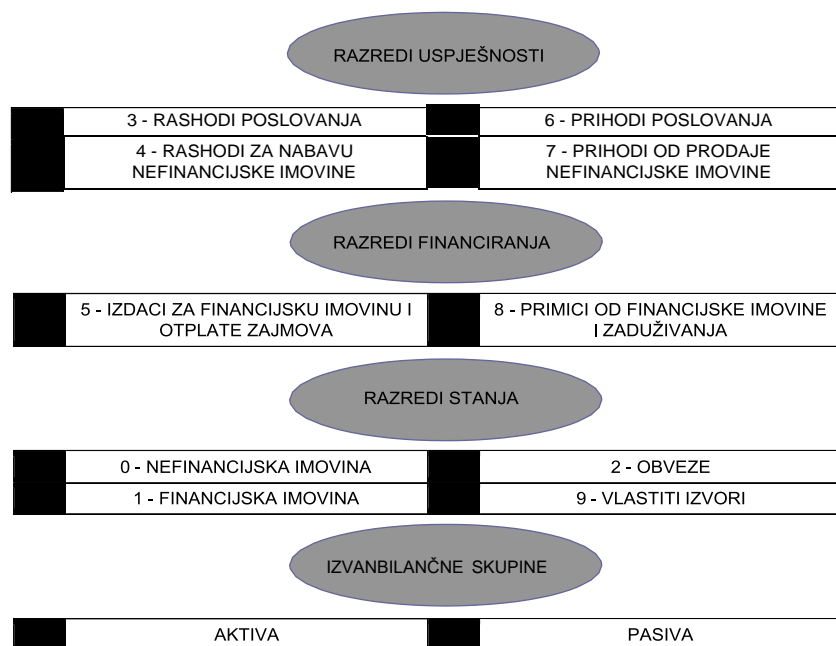
4.2. Računski plan proračuna

Računski plan proračuna u školama je sustav klasifikacije prihoda i rashoda koji se koristi za vođenje financijskog računovodstva proračuna škole. Omogućuje organiziranje financijskih transakcija prema određenim kategorijama i omogućuje praćenje i izvještavanje o proračunskim aktivnostima.

Računski plan predstavlja osnovu i analitički okvir za praćenje svih faza proračunskog ciklusa, uključujući planiranje, praćenje izvršenja i izvještavanje. Ovaj plan postavljen je na širokoj razini kako bi omogućio praćenje ukupnih resursa i obveza izvještajnog subjekta. Pri izradi računskog plana koristi se osnova ekonomske klasifikacije koja je usklađena s međunarodnim (europskim) sustavom državne financijske statistike (EUROSTAT GFS i ESA 95). Ova osnova uzima u obzir specifičnosti hrvatskog javnog sektora. Računski plan proračuna definira brojčane oznake i nazive pojedinih računa koji se koriste za knjigovodstveno iskazivanje imovine, obveza, izvora vlasništva, prihoda/primitaka i rashoda/izdataka proračuna i proračunskih korisnika. (Broz Tominac, et al. 2014)

U Republici Hrvatskoj računski plan proračuna u školama definiran je Pravilnikom o računovodstvu proračuna. Propisani računi razvrstani su na razrede, skupine, podskupine, odjeljke i osnovne račune. Računski plan proračuna uključuje sljedeće glavne skupine konta prikazane na slici 3.

Slika 3 Računski plan prema razredima

Izvor: Broz Tominac, et al. (2014), Harmonizacija proračunskog računovodstva u Republici Hrvatskoj s međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor, Zagreb: Hrvatska zaklada za znanost i Sveučilište u Zagrebu – Ekonomski fakultet

Razredi 0, 1, 2 i 9 služe za praćenje promjena i stanja imovine, obveza i vlastitih izvora. S druge strane, razredi 3, 4, 5, 6, 7 i 8 koriste se za praćenje tekućih, kapitalnih i financijskih aktivnosti prema propisanoj ekonomskoj klasifikaciji (Vidović, 2019).

1. PRIHODI

- I. skupina: redovni prihodi (školarine, donacije, dotacije, naknade i sl.)
- II. skupina: kapitalni prihodi (prodaja imovine, povrat sredstava i sl.)
- III. skupina: prihodi od financijske imovine (kamate, dividende i sl.)

2. RASHODI

- IV. skupina: materijalni rashodi (nabava materijala, opreme i usluga)
- V. skupina: rashodi za plaće i naknade (plaće, doprinosi, nagrade i sl.)
- VI. skupina: ostali rashodi (režijski troškovi, putni troškovi, promidžba i sl.)
- VII. skupina: kapitalni rashodi (investicije, građevinski radovi i sl.)

3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

- VIII. skupina: izvori financiranja (javni prihodi, krediti i zajmovi)
- IX. skupina: upotreba financijskih sredstava (rashodi za otplatu duga i sl.)

Računski plan proračuna pruža strukturirani okvir za bilježenje i klasifikaciju financijskih transakcija u školama. On omogućuje praćenje prihoda i rashoda, identifikaciju izvora financiranja i upotrebe financijskih sredstava te izradu financijskih izvještaja. Pravilno korištenje računskog plana proračuna osigurava dosljednost i transparentnost u financijskom izvještavanju škola.

4.3. Računovodstvena osnova priznavanja poslovnih događaja

Računovodstvena osnova priznavanja poslovnih događaja odnosi se na način na koji se financijski događaji i transakcije bilježe u računovodstvenim knjigama i priznaju u financijskim izvještajima. Postoje dvije osnovne računovodstvene osnove priznavanja (Broz Tominac, et al. 2014):

1. osnovna načela računovodstva

Osnovna načela računovodstva uključuju načela pravovremenosti, dosljednosti, pravilnosti, primjerenosti i cjelovitosti. Prema tim načelima, poslovni se događaji priznaju i bilježe u računovodstvenim knjigama u trenutku kada se događaju, a informacije se prezentiraju na dosljedan, točan i potpun način.

2. Međunarodni računovodstveni standardi (MRS)

Međunarodni računovodstveni standardi propisuju specifična pravila i smjernice za priznavanje i mjerenje financijskih događaja. MRS se primjenjuju u mnogim zemljama diljem svijeta kako bi se osigurala harmonizacija i usklađenost u financijskom izvještavanju. Na primjer, MRS 2 propisuje priznavanje i mjerenje zaliha, dok MRS 16 propisuje priznavanje i mjerenje dugotrajne imovine.

Računovodstvena osnova priznavanja poslovnih događaja ima za cilj osigurati objektivnost, relevantnost, pouzdanost i usporedivost financijskih informacija. Ona služi kao smjernica za računovođe i financijske stručnjake u procesu bilježenja, priznavanja i prezentacije financijskih podataka. Pravilna primjena računovodstvene osnove priznavanja osigurava transparentnost i vjerodostojnost financijskog izvještavanja organizacija.

Računovodstveni koncept upućuje na to kada je transakcija ili poslovni događaj priznat u financijskim izvještajima - kada je uslijedio novčani tok ili kada je nastao poslovni događaj; upućuje i na to što je mjereno i prikazano u financijskim izvještajima određenog razdoblja – ukupni ekonomski resursi, ukupni financijski resursi, samo tekući financijski resursi ili novčani tok i ravnotežni saldo (Vašiček, 2011). Prilagođeni računovodstveni koncepti, kao što su prilagođeni koncept nastanka događaja i prilagođeni novčani koncept, dobivaju se kroz modifikacije osnovnih računovodstvenih koncepata poput koncepta nastanka događaja i novčanog koncepta.

U Republici Hrvatskoj proračunski računovodstveni sustav temelji se na modificiranom načelu nastanka događaja. To znači da je konceptualno postavljen na način koji omogućuje generiranje informacija iz evidencija i izvještaja potrebnih za potpuni nastanak događaja, kao i za izvještavanje prema statističkim sustavima. (Broz Tominac, et al., 2014).

Na temelju pravilnika o računovodstvu, primijenjene su određene značajke modificiranog računovodstvenog načela nastanka događaja, a to su (Bičanić, et al., 2017):

1. Ne iskazuje se promjena vrijednosti nefinancijske imovine u приходима i rashodima: Prema ovom načelu, promjene u vrijednosti nefinancijske imovine neće se odražavati kao prihodi ili rashodi u financijskim izvještajima.
2. Prihodi se priznaju u izvještajnom razdoblju u kojem postanu raspoloživi i pod uvjetom da se mogu izmjeriti: Prema ovom načelu, prihodi će se priznati u financijskim izvještajima kada postanu raspoloživi, odnosno kada organizacija stekne pravo na njih, te kada se mogu pouzdano izmjeriti.
3. Rashodi se priznaju temeljem nastanka poslovnog događaja (obveze) i u izvještajnom razdoblju koje se na njih odnosi, neovisno o plaćanju: Ovo načelo zahtijeva da se rashodi priznaju kada nastane poslovni događaj koji generira obvezu za organizaciju, bez obzira na to je li plaćanje obveze izvršeno u tom izvještajnom razdoblju ili ne.
4. Priznanje rashoda za utrošak kratkotrajne nefinancijske imovine događa se u trenutku nabave, po njezinoj nabavnoj vrijednosti. Međutim, u djelatnosti zdravstva i vlastitoj trgovačkoj i proizvodnoj djelatnosti, rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu se iskazuju u trenutku stvarnog utroška ili prodaje: Prema ovom načelu, rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu će se priznati u trenutku nabave po nabavnoj vrijednosti. No, u djelatnostima zdravstva, vlastite trgovačke i proizvodne djelatnosti, rashodi za kratkotrajnu nefinancijsku imovinu će se priznati u trenutku stvarnog utroška ili prodaje.
5. Donacije nefinancijske imovine se iskazuju kao prihodi i rashodi: Prema ovom načelu, donacije nefinancijske imovine će se prikazivati kao prihodi i rashodi u financijskim izvještajima.

Navedene značajke primijenjene su u skladu s pravilnikom o računovodstvu kako bi se osigurala dosljednost i točnost financijskih izvještaja.

5. PRORAČUNSKO PLANIRANJE

Proračunski proces u osnovnim školama obuhvaća planiranje, izradu, izvršenje, praćenje i reviziju proračuna kako bi se upravljalo financijskim resursima škole. Školski tim, uključujući ravnatelja, nastavnike i administrativno osoblje, sudjeluje u procesu planiranja proračuna. Razmatraju se različiti aspekti kao što su plaće osoblja, nabava nastavnog materijala, održavanje zgrade i opreme, izvanškolske aktivnosti itd.

Proračunsko planiranje uključuje sljedeće korake (Ministarstvo financija):

1. identifikacija ciljeva

Prvi korak u proračunskom planiranju jest identifikacija ciljeva institucije. Ciljevi mogu uključivati rast, smanjenje troškova, poboljšanje usluga ili ostvarenje specifičnih rezultata. Ciljevi trebaju biti jasno definirani i mjerljivi.

2. procjena prihoda

Procjena očekivanih prihoda organizacije uključuje identifikaciju izvora prihoda, kao što su porezi, naknade, donacije ili drugi izvori prihoda. Temelji se na analizi prošlih financijskih podataka, projekcijama gospodarskog razvoja i drugim relevantnim informacijama.

3. planiranje rashoda

Nakon procjene prihoda organizacija planira svoje rashode. To uključuje identifikaciju i procjenu svih predviđenih troškova i izdataka, kao što su plaće, nabava materijala, troškovi održavanja, investicijski projekti itd. Planiranje rashoda obično uključuje prioritetizaciju i alokaciju sredstava prema najvažnijim potrebama organizacije.

4. izrada proračuna

Na temelju procjene prihoda i planiranih rashoda izrađuje se proračun. Proračun predstavlja financijski plan za određeno razdoblje, obično godinu dana, i sadrži detalje o prihodima, rashodima, alokaciji sredstava te planiranim financijskim rezultatima.

5. praćenje i kontrola

Nakon što je proračun usvojen, organizacija prati i kontrolira provedbu proračuna. To uključuje usporedbu stvarnih prihoda i rashoda s planiranim te identifikaciju odstupanja i

njihovo upravljanje. Praćenje i kontrola proračuna omogućuju organizaciji da donese potrebne korektivne mjere i osigura financijsku disciplinu.

6. revizija proračuna

Na kraju proračunskog razdoblja vrši se revizija proračuna kako bi se ocijenio njegov uspjeh. Vrednuju se ostvareni rezultati, identificiraju se nedostaci i donose korekcije za buduće razdoblje. Ova faza uključuje evaluaciju učinkovitosti proračuna, analizu potreba za promjenama te prilagodbu planova i proračuna za iduće razdoblje.

Proračunsko planiranje važan je proces jer pomaže organizacijama u postizanju svojih ciljeva, optimiziranju financijskih resursa, donošenju informiranih odluka i pružanju odgovornosti u upravljanju financijama. Važno je da proračunski proces u osnovnim školama bude transparentan, participativan i usklađen s relevantnim propisima i smjernicama koje se primjenjuju u obrazovnom sektoru. Proračun treba osigurati dovoljna sredstva za pružanje kvalitetnog obrazovanja u skladu s ciljevima i potrebama škole.

6. NADZOR I REVIZIJA U SUSTAVU PRORAČUNA

Nadzor i revizija igraju važnu ulogu u sustavu proračuna kako bi se osigurala transparentnost, zakonitost, pravilnost i učinkovitost financijskih operacija. Nadzor se provodi kroz redovite unutarnje kontrole i praćenje proračunskih izvršenja kako bi se osiguralo da se sredstva pravilno raspoređuju i koriste u skladu s odobrenim proračunom. Nadzor također pruža mogućnost otkrivanja nepravilnosti, prekršaja ili zloupotreba te pravovremeno poduzimanje korektivnih mjera.

Revizija je, s druge strane, neovisna procjena financijskih izvještaja i proračunskih operacija kako bi se potvrdila njihova točnost, pouzdanost i usklađenost s propisima. Revizori pregledavaju dokumentaciju, provjeravaju evidenciju, testiraju internu kontrolu i prate poštivanje zakona i propisa. Njihov cilj je pružiti objektivno mišljenje o financijskom stanju, rezultatima poslovanja i usklađenosti s proračunskim propisima.

Kombinacija nadzora i revizije pruža osiguranje da se proračunskim sredstvima upravlja na odgovarajući način, osiguravajući odgovornost, integritet i transparentnost u upravljanju javnim financijama. To jača povjerenje građana u proračunski sustav i osigurava da javni resursi budu iskorišteni na najbolji mogući način u korist društva.

6.1. Nadzor proračuna

Unutarnji nadzor je proces kojim se provjerava jesu li financijske transakcije i operacije provedene u skladu s propisima, politikama i postupcima. Ovo uključuje nadzor nad proračunskim izvršenjem, praćenje rashoda i prihoda, kontrolu dokumentacije, procjenu rizika te uspostavu i održavanje internih kontrola.

Eksterni nadzor obuhvaća nadzor proračuna i financijskih operacija od strane vanjskih tijela ili institucija. To može uključivati nezavisne revizore, nadzorne odbore, državne revizore i druge institucije koje su zadužene za praćenje i provjeru financijskog poslovanja. Cilj je osigurati neovisnost, objektivnost i integritet procesa nadzora.

Proračunski nadzor obuhvaća inspekcijski nadzor zakonitosti, svrhovitosti i pravodobnosti korištenja proračunskih sredstava te nadzor naplate prihoda i primanja proračunskih korisnika i tijela lokalne samouprave. Također, obuhvaća inspekcijski nadzor pridržavanja i primjene zakona i drugih propisa koji imaju utjecaj na proračunska sredstva i sredstva iz drugih izvora, bilo da se radi o prihodima/primicima, rashodima/izdacima, povratima, imovini ili obvezama. Ministarstvo financija nadležno je za provođenje proračunskog nadzora nad proračunskim i izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave te njihovim proračunskim i izvanproračunskim korisnicima trgovačkih društava, kao i drugim pravnim i fizičkim osobama koje primaju sredstva iz proračuna i financijskih planova izvanproračunskih korisnika. Također, provodi se nadzor nad korištenjem kreditnih sredstava na temelju jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Zakon o proračunu, NN 87/08, 136/12 i 15/15).

6.2. Revizija proračuna

Revizija je postupak provjere financijskih izvještaja, transakcija i računovodstvenih zapisa kako bi se utvrdila njihova točnost, pouzdanost i usklađenost s računovodstvenim standardima. Reviziju obično provodi neovisni revizor koji pregledava financijske izvještaje, provjerava računovodstvene evidencije, pravilnost poslovnih transakcija i procjenjuje unutarnje kontrole.

Članak 4 stavak 2 Zakona o reviziji NN 127/17 na snazi od 1.1.2018. definira reviziju ovako: Revizija financijskih izvještaja je postupak kojim se provjeravaju i ocjenjuju godišnji financijski

izvještaji, konsolidirani financijski izvještaji i ostali financijski izvještaji. Ova provjera uključuje analizu podataka i metoda korištenih prilikom sastavljanja izvještaja. Na temelju toga, revizija pruža neovisno stručno mišljenje o tome jesu li financijski izvještaji istinit i fer prikaz financijskog položaja, uspješnosti poslovanja i novčanih tokova u skladu s relevantnim okvirom financijskog izvještavanja, ili jesu li u skladu s propisima, ako je to primjenjivo. Revizija financijskih izvještaja obuhvaća zakonsku reviziju kao i druge vrste revizija (Zakon o reviziji, NN 127/17).

Nadzor i revizija u sustavu proračuna uključuju praćenje financijskih operacija i pripremu izvješća o rezultatima. Izvješća se koriste za informiranje i donošenje odluka od strane upravljačkih tijela, dionika i javnosti. Praćenje i izvješćivanje omogućuju identifikaciju nedostataka, rizika i poboljšanja te pomažu u osiguravanju odgovornosti i transparentnosti.

Nadzor i revizija u sustavu proračuna igraju ključnu ulogu u osiguravanju integriteta i pravilnosti financijskih operacija. Oni doprinose povjerenju dionika, smanjuju rizik od zloupotreba i nepravilnosti te osiguravaju odgovorno upravljanje financijama u javnom sektoru.

7. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA NA PRIMJERU OSNOVNE ŠKOLE

Analiza financijskih izvještaja škole proces je proučavanja financijskih informacija kako bi se dobila dublja spoznaja o financijskom položaju i održivosti škole. Analiza pruža relevantne informacije koje mogu pomoći u donošenju odluka, planiranju budućih aktivnosti i praćenju financijskog upravljanja školskim resursima.

Kod analize financijskih izvještaja škole mogu se usporediti stvarno nastali rezultati s planiranim, trend analiza, provjeriti omjer likvidnosti, omjer rentabilnosti te analiza troškova.

Proračunsko uspoređivanje stvarnih financijskih rezultata škole s proračunskim planom omogućuje procjenu usklađenosti i identifikaciju odstupanja. Analiziraju se prihodi, rashodi, troškovi po kategorijama i njihov odnos prema proračunskim projekcijama.

Trend analiza uključuje usporedbu financijskih podataka škole tijekom više godina. To omogućuje identifikaciju trendova u приходima, rashodima, rezultatima i drugim financijskim pokazateljima. Trend analiza može otkriti rast ili pad određenih stavki, što može biti korisno za planiranje i predviđanje budućih financijskih rezultata.

Omjeri likvidnosti pružaju informacije o sposobnosti škole da podmiri svoje kratkoročne obveze. Primjeri omjera likvidnosti uključuju omjer trenutne likvidnosti (trenutna imovina/trenutne obveze) i brzi omjer (trenutna imovina - zalihe/trenutne obveze). Analiza tih omjera može ukazivati na likvidnost škole i njezinu sposobnost da se nosi s kratkoročnim financijskim obvezama.

Omjeri rentabilnosti pružaju uvid u financijsku učinkovitost i profitabilnost škole. To uključuje omjere kao što su neto dobit u odnosu na prihod, neto dobit u odnosu na ukupnu imovinu i povrat na kapital. Analiza ovih omjera može pomoći u procjeni financijske performanse i održivosti škole.

Analiza troškova uključuje proučavanje strukture i raspodjele troškova škole. To može uključivati analizu troškova po kategorijama, kao što su plaće i naknade, materijalni troškovi, troškovi usluga, administrativni troškovi itd. Ova analiza pomaže identificirati područja s visokim troškovima i potencijalne mogućnosti za uštedu.

Važno je da analizu financijskih izvještaja škole provodi stručno osoblje s razumijevanjem financijskih koncepta i relevantnih propisa. Rezultati analize mogu poslužiti kao temelj za donošenje informiranih odluka o financijskom upravljanju, planiranju budžeta, alokaciji resursa i poboljšanju financijske performanse škole.

7.1. Općenito o Osnovnoj školi „Petar Zrinski“ Šenkovec

Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec osnovana je 1909. godine na zemljištu koje je darovao grof Feštetić općini Šenkovec Sveti Jeleni i Ksajpi. Gradnja škole započela je u svibnju, a završila u listopadu iste godine. Prema povijesnim podacima zemljište koje je darovao grof Feštetić razdijeljeno je na tri dijela: na dvorište, školski učiteljev vrt, a ostatak je određen učitelju na uživanje. Škola je sagrađena općinskim novcem te je postala državnom i dobila naziv „Kraljevska mađarska osnovna škola u Sv. Heleni“. Škola se kroz povijest neprestano razvijala i nadograđivala s obzirom na potrebe i razvoj mjesta. Danas se nastava u matičnoj školi odvija u dvije smjene te ima ukupno 18 razrednih odjela. Škola ima još dvije podružnice - PŽ Mačkovec i PŽ Žiškovec koje zajedno imaju 6 razrednih odjela. Ukupan broj učenika je 372. Škola provodi brojne projekte koji su sufinancirani iz nacionalnih izvora te EU sredstvima. Također, uključena je u *eTwinning* i Erasmus projekte.

Slika 4 Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec

Izvor: Osnovna škola „Petar Zrinski“, <https://ospz-senkovec.hr/povijest/>, (pristup 20.05.2023.)

7.2. Analiza financijskih izvještaja Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec

Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec ima formirani odjel računovodstva koji odgovara ravnatelju škole i osnivaču škole, Međimurskoj županiji. Škola sredstva koristi prema financijskom planu, a financira se iz četiri izvora. To su: 1. državni proračun iz kojeg se osiguravaju plaće, naknade zaposlenicima i doprinosi za zaposlene; 2. opći prihodi i primici te decentralizirana sredstva iz proračuna Međimurske županije koji osigurava prihode za redovnu djelatnost škole; 3. vlastiti izvori te prihodi od posebne namjene; 4. sredstva donacija i projekata financiranih iz nacionalnih i EU fondova.

Opći dio financijskog plana škole obuhvaća sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja te se sastoji od prikaza ukupnih prihoda, rashoda i izvora financiranja. Račun prihoda i rashoda prikazuje prihode i rashode prema izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji, dok se rashodi iskazuju prema funkcijskoj klasifikaciji. U posebnom dijelu financijskog plana nalazi se plan rashoda i izdataka koji su raspoređeni po izvorima financiranja i ekonomskoj klasifikaciji te su organizirani u programe koji obuhvaćaju aktivnosti i projekte. Obrazloženje financijskog plana sastoji se od obrazloženja općeg dijela financijskog plana i obrazloženja posebnog dijela financijskog plana škole. (Rif, 2023).

Ukupna imovina Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec na dan 31.12.2022. iznosila je 8.325.588,65 kuna, što je povećanje od 3,6 % u odnosu na 2021. kada je ukupna imovina iznosila 8.038.744,00 kuna. Nefinancijska imovina porasla je u 2022. godini za 2,9 % u odnosu na 2021. dok je financijska imovina porasla 7,6 % u odnosu 2021.godinu. U strukturi nefinancijske imovine najveći udio u 2022. zauzimaju građevinski objekti s 91,60 % odnosno u apsolutnom iznosu 6.473.162,63 kune nakon čega slijede knjige, umjetnička djela i sl. s udjelom od 5,30 % odnosno 374.072,55 kuna. Postrojenje i oprema u ukupnoj nefinancijskoj imovini zauzima udio od 2,15 %, dok dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi čini udio od 0,95 %. U strukturi financijske imovine najveći udio čine rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda od 53,75 % odnosno 676.570,49 kuna. Novac u banci i blagajni zauzima udio od 36,72 % odnosno 462.196,36 kuna dok depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze čine 8,57 % odnosno 107.915,17 kuna. Potraživanje za prihode poslovanja iznosi 0,96%.

Ukupne obveze i vlastiti izvori iznose 8.325.588,65 kuna, što čini bilančnu ravnotežu s imovinom. U ukupno navedenom iznosu najveći udio čine vlastiti izvori koji su porasli i za 2,5% u odnosu na 2021. i iznose 7.467.178,58 kuna, što čini udio u visini od 89,69 %. U 2022. ostvaren je višak

prihoda od 31,7% u odnosu na godinu ranije. Obveze u apsolutnom iznosu iznose 858.410,06 kuna odnosno 10,31 %.

S obzirom na ostvarene poslovne rezultate iz financijskih izvještaja možemo zaključiti da Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec dobro upravlja svojom cjelokupnom imovinom te unaprijed dobro planira svoje izvore sredstava odnosno prihode i u skladu s time svoje obveze odnosno rashode poslovanja. Također, osim povećanja prihoda, škola povećava i ulaže u dugotrajnu imovinu odnosno objekte i znanje svojih zaposlenika kojima omogućava stjecanje novih znanja i vještina.

Tablica 1 Bilanca Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec na dan 31.12.2022.

Račun iz Rač. plana	Opis stavke	Šifra	Stanje 1. siječnja	Stanje 31. prosinca	Indeks (5/4)
1	2	3	4	5	6
IMOVINA					
	IMOVINA (šifre B002+1)	B001	8.038.744,00	8.325.588,65	103,6
0	Nefinancijska imovina (šifre 01+02+03+04+05+06)	B002	6.868.494,00	7.066.808,04	102,9
01	Neproizvedena dugotrajna imovina (šifre 011+012-019)	01	1.036,00	290,18	28,0
011	Materijalna imovina - prirodna bogatstva	011	1,00	0,45	45,0
012	Nematerijalna imovina	012	3.737,00	3.737,50	100,0
019	Ispravak vrijednosti neproizvedene dugotrajne imovine	019	2.702,00	3.447,77	127,6
02	Proizvedena dugotrajna imovina (šifre '021 i 02921' + '022 i 02922' + '023 i 02923' + '024 i 02924' + '025 i 02925' + '026 i 02926')	02	6.799.958,00	6.999.017,86	102,9
021 i 02921	Građevinski objekti (šifre 0211 do 0214 - 02921)	021 i 02921	6.275.851,00	6.473.162,63	103,1
0211	Stambeni objekti	0211			-
0212	Poslovni objekti	0212	9.035.897,00	9.349.753,45	103,5
0213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	0213			-
0214	Ostali građevinski objekti	0214			-
02921	Ispravak vrijednosti građevinskih objekata	02921	2.760.046,00	2.876.590,82	104,2
022 i 02922	Postrojenja i oprema (šifre 0221 do 0228 - 02922)	022 i 02922	146.307,00	151.782,68	103,7
0221	Uredska oprema i namještaj	0221	1.817.375,00	1.857.779,96	102,2
0222	Komunikacijska oprema	0222			-
0223	Oprema za održavanje i zaštitu	0223			-
0224	Medicinska i laboratorijska oprema	0224			-
0225	Instrumenti, uređaji i strojevi	0225			-
0226	Sportska i glazbena oprema	0226			-
0227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	0227			-
0228	Vojna oprema	0228			-
02922	Ispravak vrijednosti postrojenja i opreme	02922	1.671.068,00	1.705.997,28	102,1
023 i 02923	Prijevozna sredstva (šifre 0231 do 0234 - 02923)	023 i 02923	0,00	0,00	-
0231	Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	0231			-
0232	Prijevozna sredstva u željezničkom prometu	0232			-

0233	Prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prometu	0233			-
0234	Prijevozna sredstva u zračnom prometu	0234			-
02923	Ispravak vrijednosti prijevoznih sredstava	02923			-
024 i 02924	Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti (šifre 0241 do 0244 - 02924)	024 i 02924	377.800,00	374.072,55	99,0
0241	Knjige	0241	1.206.473,00	1.312.506,19	108,8
0242	Umjetnička djela (izložena u galerijama, muzejima i slično)	0242			-
0243	Muzejski izložci i predmeti prirodnih rijetkosti	0243			-
0244	Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	0244			-
02924	Ispravak vrijednosti knjiga, umjetničkih djela i ostalih izložbenih vrijednosti	02924	828.673,00	938.433,64	113,2
025 i 02925	Višegodišnji nasadi i osnovno stado (šifre 0251+0252-02925)	025 i 02925	0,00	0,00	-
0251	Višegodišnji nasadi	0251			-
0252	Osnovno stado	0252			-
02925	Ispravak vrijednosti višegodišnjih nasada i osnovnog stada	02925			-
026 i 02926	Nematerijalna proizvedena imovina (šifre 0261 do 0264 - 02926)	026 i 02926	0,00	0,00	-
0261	Istraživanje rudnih bogatstava	0261			-
0262	Ulaganja u računalne programe	0262			-
0263	Umjetnička, literarna i znanstvena djela	0263			-
0264	Ostala nematerijalna proizvedena imovina	0264			-
02926	Ispravak vrijednosti nematerijalne proizvedene imovine	02926			-
03	Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	03			-
04	Sitni inventar i auto gume (šifre 041+042-049)	04	0,00	0,00	-
041	Zalihe sitnog inventara i auto guma	041			-
042	Sitni inventar i auto gume u upotrebi	042	235.830,00	272.879,14	115,7
049	Ispravak vrijednosti sitnog inventara	049	235.830,00	272.879,14	115,7
05	Dugotrajna nefinancijska imovina u pripremi (šifre 051 do 056)	05	67.500,00	67.500,00	100,0
051	Građevinski objekti u pripremi	051	67.500,00	67.500,00	100,0
052	Postrojenja i oprema u pripremi	052			-
053	Prijevozna sredstva u pripremi	053			-
054	Višegodišnji nasadi i osnovno stado u pripremi	054			-
055	Ostala nematerijalna proizvedena imovina u pripremi	055			-
056	Ostala nefinancijska dugotrajna imovina u pripremi	056			-
06	Proizvedena kratkotrajna imovina (šifre 061 do 064)	06	0,00	0,00	-
061	Zalihe za obavljanje djelatnosti	061			-
062	Proizvodnja i proizvodi	062			-
063	Zalihe vojnih sredstava za jednokratnu upotrebu	063			-
064	Roba za daljnju prodaju	064			-
1	Financijska imovina (šifre 11+12+13+14+15+16+17+19)	1	1.170.250,00	1.258.780,61	107,6
11	Novac u banci i blagajni (šifre 111+112 do 114)	11	431.429,00	462.196,36	107,1
111	Novac u banci (šifre 1111 do 1114)	111	431.429,00	462.196,36	107,1
1111	Novac na računu kod Hrvatske narodne banke	1111			-
1112	Novac na računu kod tuzemnih poslovnih banaka	1112	431.429,00	462.196,36	107,1
1113	Novac na računu kod inozemnih poslovnih banaka	1113			-
1114	Prijelazni račun	1114			-
112	Izdvojena novčana sredstva	112			-
113	Novac u blagajni	113			-
114	Vrijednosnice u blagajni	114			-
12	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo (šifre 121 + 122 do 124 - 125 + 129)	12	127.821,00	107.915,17	84,4

121	Depoziti u kreditnim i ostalim financijskim institucijama (šifre 1211+1212)	121	0,00	0,00	-
1211	Depoziti u tuzemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama	1211			-
1212	Depoziti u inozemnim kreditnim i ostalim financijskim institucijama	1212			-
122	Jamčevni polozi	122			-
123	Potraživanja od zaposlenih	123			-
124	Potraživanja za više plaćene poreze i doprinose	124			-
125	Ispravak vrijednosti potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	125			-
129	Ostala potraživanja	129	127.821,00	107.915,17	84,4
13	Potraživanja za dane zajmove (šifre 13X1+13X2-139)	13	0,00	0,00	-
	Zajmovi - tuzemni (šifre 1321+1332+1333+1334+1341+1353+1354+1355+1363+1364+1371+1372+1373+1374+1375+1376+1377)	13X1	0,00	0,00	-
1321	Zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu	1321			-
1332	Zajmovi kreditnim institucijama u javnom sektoru	1332			-
1333	Zajmovi osiguravajućim društvima u javnom sektoru	1333			-
1334	Zajmovi ostalim financijskim institucijama u javnom sektoru	1334			-
1341	Zajmovi trgovačkim društvima u javnom sektoru	1341			-
1353	Zajmovi tuzemnim kreditnim institucijama izvan javnog sektora	1353			-
1354	Zajmovi tuzemnim osiguravajućim društvima izvan javnog sektora	1354			-
1355	Zajmovi ostalim tuzemnim financijskim institucijama izvan javnog sektora	1355			-
1363	Zajmovi tuzemnim trgovačkim društvima izvan javnog sektora	1363			-
1364	Zajmovi tuzemnim obrtnicima	1364			-
1371	Zajmovi državnom proračunu	1371			-
1372	Zajmovi županijskim proračunima	1372			-
1373	Zajmovi gradskim proračunima	1373			-
1374	Zajmovi općinskim proračunima	1374			-
1375	Zajmovi HZMO-u, HZZ-u, HZZO-u	1375			-
1376	Zajmovi ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna	1376			-
1377	Zajmovi izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna	1377			-
	Zajmovi - inozemni (šifre 1313+1314+1315+1316+1322+1356+1357+1358+1365+1366)	13X2	0,00	0,00	-
1313	Zajmovi međunarodnim organizacijama	1313			-
1314	Zajmovi institucijama i tijelima EU	1314			-
1315	Zajmovi inozemnim vladama u EU	1315			-
1316	Zajmovi inozemnim vladama izvan EU	1316			-
1322	Zajmovi neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u inozemstvu	1322			-
1356	Zajmovi inozemnim kreditnim institucijama	1356			-
1357	Zajmovi inozemnim osiguravajućim društvima	1357			-
1358	Zajmovi ostalim inozemnim financijskim institucijama	1358			-
1365	Zajmovi inozemnim trgovačkim društvima	1365			-
1366	Zajmovi inozemnim obrtnicima	1366			-
139	Ispravak vrijednosti danih zajmova	139			-
14	Vrijednosni papiri (šifre 14X1+14X2-149)	14	0,00	0,00	-
	Vrijednosni papiri - tuzemni (šifre 1411+1421+1431+1441+1451+1461)	14X1	0,00	0,00	-
1411	Čekovi	1411			-
1421	Komercijalni i blagajnički zapisi	1421			-
1431	Mjenice	1431			-
1441	Obveznice	1441			-
1451	Opcije i drugi financijski derivati	1451			-
1461	Ostali vrijednosni papiri	1461			-
	Vrijednosni papiri - inozemni (šifre 1412+1422+1432+1442+1452+1462)	14X2	0,00	0,00	-

1412	Čekovi	1412			-
1422	Komercijalni i blagajnički zapisi	1422			-
1432	Mjenice	1432			-
1442	Obveznice	1442			-
1452	Opcije i drugi financijski derivati	1452			-
1462	Ostali vrijednosni papiri	1462			-
149	Ispravak vrijednosti vrijednosnih papira	149			-
15	Dionice i udjeli u glavnici (šifre 15X1+15X2-159)	15	0,00	0,00	-
	Dionice i udjeli u glavnici - tuzemni (šifre 1512+1513+1514+1521+1531+1541)	15X 1	0,00	0,00	-
1512	Dionice i udjeli u glavnici kreditnih institucija u javnom sektoru	1512			-
1513	Dionice i udjeli u glavnici osiguravajućih društava u javnom sektoru	1513			-
1514	Dionice i udjeli u glavnici ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	1514			-
1521	Dionice i udjeli u glavnici trgovačkih društava u javnom sektoru	1521			-
1531	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija izvan javnog sektora	1531			-
1541	Dionice i udjeli u glavnici tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	1541			-
	Dionice i udjeli u glavnici - inozemni (šifre 1532+1542)	15X 2	0,00	0,00	-
1532	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih kreditnih i ostalih financijskih institucija	1532			-
1542	Dionice i udjeli u glavnici inozemnih trgovačkih društava	1542			-
159	Ispravak vrijednosti dionica i udjela u glavnici	159			-
16	Potraživanja za prihode poslovanja (šifre 161 do 163 + 164 do 168-169)	16	19.193,00	12.098,59	63,0
161	Potraživanja za poreze	161			-
162	Potraživanja za doprinose	162			-
163	Potraživanja za pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna (šifre 1631 do 1638)	163	9.386,00	2.234,90	23,8
1631	Potraživanja za pomoći od inozemnih vlada	1631			-
1632	Potraživanja za pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	1632			-
1633	Potraživanja za pomoći proračunu iz drugih proračuna	1633			-
1634	Potraživanja za pomoći od izvanproračunskih korisnika	1634			-
1635	Pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije	1635			-
1636	Potraživanja za pomoći proračunskim korisnicima iz proračuna koji im nije nadležan	1636			-
1637	Potraživanja za povrat pomoći danih unutar općeg proračuna po protestiranim jamstvima	1637			-
1638	Potraživanja za pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa EU sredstava	1638	9.386,00	2.234,90	23,8
164	Potraživanja za prihode od imovine	164			-
165	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	165			-
166	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i za povrat po protestiranim jamstvima	166	10.482,00	10.538,69	100,5
167	Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun i za prihode od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	167			-
168	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	168			-
169	Ispravak vrijednosti potraživanja	169	675,00	675,00	100,0
17	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine (šifre 171 do 174 - 179)	17	0,00	0,00	-
171	Potraživanje od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	171			-
172	Potraživanja od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	172			-
173	Potraživanja od prodaje plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	173			-
174	Potraživanja od prodaje proizvedene kratkotrajne imovine	174			-
179	Ispravak vrijednosti potraživanja za prodanu nefinancijsku imovinu	179			-
19	Rashodi budućih razdoblja i nedospjela naplata prihoda (šifre 191 do 193)	19	591.807,00	676.570,4 ₉	114,3
191	Rashodi budućih razdoblja	191			-

192	Nedospjela naplata prihoda	192			-
193	Kontinuirani rashodi budućih razdoblja	193	591.807,00	676.570,49	114,3
OBVEZE I VLASTITI IZVORI					
	OBVEZE I VLASTITI IZVORI (šifre 2+9)	B003	8.038.744,00	8.325.588,65	103,6
2	Obveze (šifre 23+24+25+26+29)	2	756.839,00	858.410,07	113,4
23	Obveze za rashode poslovanja (šifre 231 do 234 + 235 do 239)	23	756.839,00	858.410,06	113,4
231	Obveze za zaposlene	231	579.932,00	692.989,39	119,5
232	Obveze za materijalne rashode	232	48.397,00	62.370,80	128,9
234	Obveze za financijske rashode (šifre 2341 do 2343)	234	689,00	654,68	95,0
2341	Obveze za kamate za izdane vrijednosne papire	2341			-
2342	Obveze za kamate na primljene kredite i zajmove	2342			-
2343	Obveze za ostale financijske rashode	2343	689,00	654,68	95,0
235	Obveze za subvencije	235			-
236	Obveze za povrat pomoći primljenih unutar općeg proračuna po protestiranim jamstvima	236			-
237	Obveze za naknade građanima i kućanstvima	237			-
238	Obveze za kazne, naknade šteta i kapitalne pomoći	238			-
239	Ostale tekuće obveze	239	127.821,00	102.395,19	80,1
24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine	24	0,00	0,01	-
25	Obveze za vrijednosne papire (šifre 25X1+25X2-259)	25	0,00	0,00	-
	Obveze za vrijednosne papire - tuzemne (šifre 2511+2521+2531+2541+2551+2561)	25X1	0,00	0,00	-
2511	Obveze za čekove	2511			-
2521	Obveze za trezorske zapise	2521			-
2531	Obveze za mjenice	2531			-
2541	Obveze za obveznice	2541			-
2551	Obveze za opcije i druge financijske derivate	2551			-
2561	Obveze za ostale vrijednosne papire	2561			-
	Obveze za vrijednosne papire - inozemne (šifre 2512+2522+2532+2542+2552+2562)	25X2	0,00	0,00	-
2512	Obveze za čekove	2512			-
2522	Obveze za trezorske zapise	2522			-
2532	Obveze za mjenice	2532			-
2542	Obveze za obveznice	2542			-
2552	Obveze za opcije i druge financijske derivate	2552			-
2562	Obveze za ostale vrijednosne papire	2562			-
259	Ispravak vrijednosti obveza za vrijednosne papire	259			-
26	Obveze za kredite i zajmove (šifre 26X1+26X2)	26	0,00	0,00	-
	Obveze za kredite i zajmove - tuzemne (šifre 2622+2623+2624+2631+2643+2644+2645+2653+2654+2671+2672+2673+2674+2675+2676+2677)	26X1	0,00	0,00	-
2622	Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	2622			-
2623	Obveze za zajmove od osiguravajućih društava u javnom sektoru	2623			-
2624	Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	2624			-
2631	Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	2631			-
2643	Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	2643			-
2644	Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	2644			-
2645	Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	2645			-
2653	Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	2653			-
2654	Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika	2654			-
2671	Obveze za zajmove od državnog proračuna	2671			-

2672	Obveze za zajmove od županijskih proračuna	2672			-
2673	Obveze za zajmove od gradskih proračuna	2673			-
2674	Obveze za zajmove od općinskih proračuna	2674			-
2675	Obveze za zajmove od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	2675			-
2676	Obveze za zajmove od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	2676			-
2677	Obveze za zajmove od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	2677			-
	Obveze za kredite i zajmove - inozemne (šifre 2613+2614+2615+2616+2646+2647+2648+2655+2656)	26X 2	0,00	0,00	-
2613	Obveze za zajmove od međunarodnih organizacija	2613			-
2614	Obveze za kredite i zajmove od institucija i tijela EU	2614			-
2615	Obveze za zajmove od inozemnih vlada u EU	2615			-
2616	Obveze za zajmove od inozemnih vlada izvan EU	2616			-
2646	Obveze za kredite od inozemnih kreditnih institucija	2646			-
2647	Obveze za zajmove od inozemnih osiguravajućih društava	2647			-
2648	Obveze za zajmove od ostalih inozemnih financijskih institucija	2648			-
2655	Obveze za zajmove od inozemnih trgovačkih društava	2655			-
2656	Obveze za zajmove od inozemnih obrtnika	2656			-
29	Odgođeno plaćanje rashoda i prihodi budućih razdoblja (šifre 291+292)	29	0,00	0,00	-
291	Odgođeno plaćanje rashoda	291			-
292	Naplaćeni prihodi budućih razdoblja	292			-
9	Vlastiti izvori (šifre 91 + 922 - 93 + 96 do 98)	9	7.281.905,00	7.467.178,58	102,5
91	Vlastiti izvori i ispravak vlastitih izvora (šifre 911-912)	91	6.868.494,00	7.066.808,04	102,9
911	Vlastiti izvori (šifre 9111+9112)	911	6.868.494,00	7.066.808,04	102,9
9111	Vlastiti izvori iz proračuna	9111	6.868.494,00	7.066.808,04	102,9
9112	Ostali vlastiti izvori	9112			-
912	Ispravak vlastitih izvora za obveze (šifre 9121+9122)	912	0,00	0,00	-
9121	Ispravak vlastitih izvora iz proračuna za obveze	9121			-
9122	Ispravak ostalih vlastitih izvora za obveze	9122			-
922	Višak/manjak prihoda (šifre 9221-9222)	922	394.218,00	388.271,95	98,5
9221	Višak prihoda (šifre 92211 do 92213)	9221	394.218,00	459.346,19	116,5
92211	Višak prihoda poslovanja	92211	348.715,00	459.346,19	131,7
92212	Višak prihoda od nefinancijske imovine	92212	45.503,00	0,00	0,0
92213	Višak primitaka od financijske imovine	92213			-
9222	Manjak prihoda (šifre 92221 do 92223)	9222	0,00	71.074,24	-
92221	Manjak prihoda poslovanja	92221			-
92222	Manjak prihoda od nefinancijske imovine	92222		71.074,24	-
92223	Manjak primitaka od financijske imovine	92223			-
93	Obračunati rashodi poslovanja	93			-
96	Obračunati prihodi poslovanja	96	19.193,00	12.098,59	63,0
97	Obračunati prihodi od prodaje nefinancijske imovine	97			-
98	Rezerviranja viška prihoda	98			-
99	Izvanbilančni zapisi (=0)	99	0,00	0,00	-
991	Izvanbilančni zapisi - aktiva (šifra 996)	991	213.470,00	135.970,46	63,7
996	Izvanbilančni zapisi - pasiva	996	213.470,00	135.970,46	63,7
Obvezni analitički podaci					
dio 13	Potraživanja za dane zajmove - dospjela	dio 13 D			-
dio 13	Potraživanja za dane zajmove - nedospjela	dio 13 N			-

dio 16	Potraživanja za prihode poslovanja - dospjela	dio 16 D	19.868,00	12.773,59	64,3
dio 16	Potraživanja za prihode poslovanja - nedospjela	dio 16 N			-
dio 17	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine - dospjela	dio 17 D			-
dio 17	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine - nedospjela	dio 17 N			-
12911	Potraživanja za naknade koje se refundiraju	1291 1	127.821,00	107.815,1 7	84,3
12912	Potraživanja za predujmove	1291 2	0,00	100,00	-
12913	Potraživanja za dane predujmove za EU projekte	1291 3			-
12921	Ostala nespomenuta potraživanja	1292 1			-
12931	Potraživanja za prodana potraživanja (faktoring)	1293 1			-
12941	Potraživanja proračuna od proračunskih korisnika za povrat u nadležni proračun	1294 1			-
16371	Potraživanja za povrat pomoći danih proračunskim korisnicima državnog proračuna po protestiranim jamstvima	1637 1			-
16372	Potraživanja za povrat pomoći danih proračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna po protestiranim jamstvima	1637 2			-
16373	Potraživanja za povrat pomoći danih županijskim proračunima po protestiranim jamstvima	1637 3			-
16374	Potraživanja za povrat pomoći danih gradskim proračunima po protestiranim jamstvima	1637 4			-
16375	Potraživanja za povrat pomoći danih općinskim proračunima po protestiranim jamstvima	1637 5			-
16376	Potraživanja za povrat pomoći danih HZMO-u, HZZ-u i HZZO-u po protestiranim jamstvima	1637 6			-
16377	Potraživanja za povrat pomoći danih ostalim izvanproračunskim korisnicima državnog proračuna po protestiranim jamstvima	1637 7			-
16378	Potraživanja za povrat pomoći danih izvanproračunskim korisnicima županijskih, gradskih i općinskih proračuna po protestiranim jamstvima	1637 8			-
16631	Potraživanja za povrat donacija danih neprofitnim organizacijama, građanima i kućanstvima u tuzemstvu po protestiranim jamstvima	1663 1			-
16641	Potraživanja za povrat kapitalnih pomoći danih trgovačkim društvima u javnom sektoru po protestiranim jamstvima	1664 1			-
16642	Potraživanja za povrat kapitalnih pomoći danih tuzemnim trgovačkim društvima izvanjavnog sektora po protestiranim jamstvima	1664 2			-
16643	Potraživanja za povrat kapitalnih pomoći danih tuzemnim obrtnicima po protestiranim jamstvima	1664 3			-
16721	Potraživanja proračunskih korisnika za sredstva uplaćena u nadležni proračun	1672 1			-
dio 23	Obveze za rashode poslovanja - dospjele	dio 23 D			-
dio 23	Obveze za rashode poslovanja - nedospjele	dio 23 N	756.839,00	858.410,0 6	113,4
dio 24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine - dospjele	dio 24 D		0,01	-
dio 24	Obveze za nabavu nefinancijske imovine - nedospjele	dio 24 N			-
dio 25	Obveze za vrijednosne papire - dospjele	dio 25 D			-
dio 25	Obveze za vrijednosne papire - nedospjele	dio 25 N			-
dio 26	Obveze za kredite i zajmove - dospjele	dio 26 D			-
dio 26	Obveze za kredite i zajmove - nedospjele	dio 26 N			-
23951	Obveze za predujmove	2395 1			-
23952	Obveze za depozite	2395 2			-
23953	Obveze za jamčevine	2395 3			-
23954	Ostale nespomenute obveze	2395 4			-

23955	Obveze za naplaćene tuđe prihode	2395 5				-
23956	Obveze proračuna za naplaćena sredstva proračunskog korisnika	2395 6				-
23957	Obveze za EU predujmove	2395 7				-
23958	Obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun	2395 8	127.821,00	102.394,9 3		80,1
26223	Obveze za financijski leasing od kreditnih institucija u javnom sektoru	2622 3				-
26224	Obveze za zajmove po faktoringu od kreditnih institucija u javnom sektoru	2622 4				-
26233	Obveze za zajmove po faktoringu od osiguravajućih društava u javnom sektoru	2623 3				-
26243	Obveze za financijski leasing od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	2624 3				-
26244	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	2624 4				-
26314	Obveze za zajmove po faktoringu od trgovačkih društava u javnom sektoru	2631 4				-
26433	Obveze za financijski leasing od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	2643 3				-
26434	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	2643 4				-
26443	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	2644 3				-
26453	Obveze za financijski leasing od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	2645 3				-
26454	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	2645 4				-
26463	Obveze za financijski leasing od inozemnih kreditnih institucija	2646 3				-
26464	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih kreditnih institucija	2646 4				-
26473	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih osiguravajućih društava	2647 3				-
26483	Obveze za financijski leasing od ostalih inozemnih financijskih institucija	2648 3				-
26484	Obveze za zajmove po faktoringu od ostalih inozemnih financijskih institucija	2648 4				-
26534	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	2653 4				-
26544	Obveze za zajmove po faktoringu od tuzemnih obrtnika	2654 4				-
26554	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih trgovačkih društava	2655 4				-
26564	Obveze za zajmove po faktoringu od inozemnih obrtnika	2656 4				-

Izvor: Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec, 2022.

8. ZAKLJUČAK

U Hrvatskoj je početkom 90-ih započeo transformacijski proces državnog računovodstva koje je bilo manjkavo, a uključivanjem Hrvatske u međunarodne poslove zahtijevalo je i reforme te usklađivanje računovodstvenog standarda. Sustav državnog računovodstva prošao je četiri osnovne faze, od primjene fondovskog računovodstva i modificiranog novčanog koncepta do aktualnog modificiranog koncepta nastanka događaja za sve segmente. Kvalitetan izbor alokacije proračunskih sredstava ovisi o kvaliteti cijelog proračunskog procesa od pripreme do izvršenja.

Obrazovanje se smatra vrlo snažnim društvenim čimbenikom i pokretačem razvoja. Sustav obrazovanja u Republici Hrvatskoj sastoji se od ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja, srednjeg obrazovanja i visokog obrazovanja. Osnovna škola kao proračunski korisnik ima svoju računovodstvenu jedinicu koja je odgovorna za vođenje računovodstva i financijsko izvještavanje. Svaka osnovna škola priprema financijski plan koji obuhvaća planirane prihode i rashode za određeno razdoblje. Financijski plan služi kao smjernica za izradu proračuna i alokaciju sredstava. Računovodstvena jedinica osnovne škole vodi evidenciju financijskih transakcija koje uključuju prihode (poput školarina, donacija, dotacija) i rashode (poput plaća zaposlenika, nabavke materijala, režijskih troškova). Proračun u osnovnim školama igra ključnu ulogu u financijskom planiranju i upravljanju resursima za pružanje kvalitetnog obrazovanja. Kroz proračunski proces, osnovne škole određuju prioritete, raspoređuju sredstva i osiguravaju transparentnost u korištenju proračunskih sredstava. Proračunski ciklus, koji obuhvaća planiranje, izvršavanje, praćenje i izvještavanje, omogućuje školama da adekvatno upravljaju svojim financijskim resursima.

Kroz proračunski sustav, osnovne se škole financiraju iz državnog proračuna, pri čemu se osigurava besplatno obvezno osnovno obrazovanje za svu djecu. Proračunski nadzor i revizija igraju važnu ulogu u osiguravanju transparentnosti, zakonitosti i pravilnosti financijskih operacija u školama.

Važno je da osnovne škole pažljivo planiraju i raspoređuju sredstva kako bi osigurale odgovarajuće uvjete za učenje i razvoj djece. Kroz proračun, škole se suočavaju s izazovima u optimalnom iskorištavanju resursa, pridržavanju zakonskih propisa i odgovornom upravljanju financijskim sredstvima.

U konačnici, proračun u osnovnim školama ima ključnu ulogu u osiguravanju financijske stabilnosti, transparentnosti i pravilnog korištenja sredstava kako bi se osiguralo kvalitetno obrazovanje za sve učenike. Kontinuirano praćenje, evaluacija i poboljšanje proračunskog procesa ključno je za postizanje ciljeva obrazovnog sustava i pružanje najboljih mogućnosti za razvoj budućih generacija.

Na primjeru Osnove škole „Petar Zrinski“ Šenkovec prikazana je analiza financijskih izvještaja i djelokrug rada škole. Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec ostvarila je značajan napredak u smislu štednje i racionalnog upravljanja sredstvima tijekom proteklih godina te je ovo štedno razdoblje omogućilo stvaranje značajnih viškova koji su sada Školu stavili u poziciju financijske stabilnosti i održivosti. Ovaj uspjeh rezultat je zajedničkog napora tima škole koji je uvijek bio fokusiran na postizanje najboljih rezultata. Važno je napomenuti da je ovakav financijski rezultat rezultat predanosti zaposlenika u pružanju najboljeg obrazovanja, stvaranju inovativnih programa i osiguranju potrebne infrastrukture za napredak učenika. Škola je dosegla poziciju da dalje unaprijedi pedagošku misiju i učenicima ponudi još bolje obrazovanje. Uz ove rezultate moguće je i daljnje planiranje i ostvarivanje novih projekata, poboljšanje uvjete učenja, kao i pružanje veće mogućnosti za razvoj vještina učenika.

Osnovna škola svojim radom posljednjih godina ostvaruje zapažene rezultate na lokalnoj, državnoj i međunarodnoj razini. Kroz redovnu i izbornu nastavu, izvannastavne aktivnosti, mnogobrojne projekte i tematske aktivnosti ostvaruje se zadaća škole, a to je razvijanje kompetencija učenika na različitim područjima te postizanje nekih specifičnih ciljeva. Osim sadržaja i tema u pojedinim predmetima, potrebe razvoja kompetencija i vještina učenika za snalaženje u suvremenom svijetu nalažu da se redovni programi obogaćuju metodički, didaktički i sadržajno, te oblicima rada koji će omogućiti učenicima da obogaćuju i formiraju vlastite sustave i razvijaju vlastite strategije učenja i djelovanja u prirodnom okruženju i timu. Škola i nastavni rad orijentirani su na učenika, precizno artikulirani tako udovoljavaju modernim uvjetima kurikulumu (metodologijom, kriterijima i tehnologijom izrade kurikulumu). U školi se tijekom godine realiziraju mnogobrojne aktivnosti, tematski dani i projektne aktivnosti čiji su nositelji stručni suradnici i učitelji. Posebna pozornost usmjerena je na odgojnu i kulturnu komponentu kao i preventivni rad koji obuhvaća više područja djelovanja, od prevencije ovisnosti, nasilja među učenicima, nasilja na internetu i socijalnog razvoja kroz Trening životnih vještina. S obzirom da je jedan od glavnih ciljeva škole podizanje svijesti i ostvarivanje potencijala učenika, prevencija nepoželjnih obrazaca ponašanja, stvaranje obrazaca i navike pravilne prehrane, sportska uspješnost i bavljenje tjelovježbom te

stvaranja zajedništva i prosocijalnog ponašanja kao jedne od ključnih vještina socijalne kompetencije, škola je uključena u više različitih projekata, 22 školska projekta i 4 europska projekta. Projekti se provode tijekom cijele godine uz potporu Međimurske županije, Ministarstva znanosti i obrazovanja te EU fondova.

LITERATURA

1. **Bajo, Anto (2006)** Sustav proračuna – ornament ili sredstvo upravljanja državnim financijama, Zagreb: Institut za javne financije
2. **Bičanić, N. et al. (2017)** Proračunsko računovodstvo – Primjena Računskog plana s primjerima knjiženja. III. izmijenjeno i dopunjeno izdanje. Zagreb: TEB poslovno savjetovanje
3. **Broz Tminac, S. et al. (2014)** Harmonizacija proračunskog računovodstva u Republici Hrvatskoj s međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor: aktualnosti na međunarodnoj i europskoj stručnoj sceni, stanje u proračunskom računovodstvu u Republici Hrvatskoj i skraćeni prikaz Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor, Zagreb: Hrvatska zaklada za znanost i Sveučilište u Zagrebu – Ekonomski fakultet
4. **Budimir, V. (2017)** Proračunsko računovodstvo [mrežno] <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:112:040898> Požega: Veleučilište u Požegi, (26.05.2023.)
5. **Crnković, L., Hadrović Zekić, B. i Mijoč, I. (2006)** Povijesni razvoj računovodstvenog informacijskog sustava - od glinene pločice do računala. Ekonomski vjesnik. Broj 1 i 2(19):65 - 78, 2006.
6. **Dražić-Lutilsky, I. i et al. (2010)** Računovodstvo. Zagreb : HZRIFD
7. Economy-Pedia (2021) Vrste proračuna, [Mrežno] <https://hr.economy-pedia.com/11030771-accounting-types> (15.05.2023)
8. **Horngren, C. T. i et al. (2012)** Introduction to Financial Accounting. Pearson Education Limited. Engleska : an
9. **Institut za javne financije**, [mrežno] <https://www.ijf.hr/hr/publikacije/elektronicke-knjige/> (18.05.2023.)
10. **Jakir Bajo, I. et al. (2011)** Primjena računskog plana proračuna i poreznih propisa 2011./2012. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
11. **Jakir Bajo, I. et al. (2008)**, Primjena računskog plana proračuna 2008/2009, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
12. **Jelčić, B 2(001)**, Javne financije, Rrif, Zagreb
13. **Leko, V., Matas, N. (1993)** Rječnik bankarstva i financija, Zagreb: MASMEDIA
14. **Matić, B., Čulo, I. (2008)** Proračunski prihodi u funkciji zadovoljavanja javnih potreba samoupravnih jedinica u Republici Hrvatskoj, Ekonomski vjesnik, XXI(1-2), str. 43-52. [mrežno] <https://hrcak.srce.hr/42705> (15.05.2023.)
15. **Ministarstvo financija**, Državna riznica, [mrežno] <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/drzavna-riznica/103> (pristup 20.05.2023.)

- 16. Ministarstvo financija** (2022) Upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2023. - 2025. [mrežno] [https://mfin.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/drzavna-riznica//Upute%20za%20izradu%20prora%C4%8Duna%20jedinica%20lokalne%20i%20podru%C4%8Dne%20\(regionalne\)%20samouprave%20za%20razdoblje%202023.%20-%202025..pdf](https://mfin.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/drzavna-riznica//Upute%20za%20izradu%20prora%C4%8Duna%20jedinica%20lokalne%20i%20podru%C4%8Dne%20(regionalne)%20samouprave%20za%20razdoblje%202023.%20-%202025..pdf) , (01.06.2023.)
- 17. Ministarstvo znanosti i obrazovanja**, Proračun, [mrežno] <https://mzo.gov.hr/pristup-informacijama/proracun/5230>, (05.05.2023.)
- 18. Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec**, [mrežno] <https://ospz-senkovec.hr/povijest/>, (20.05.2023.)
- 19. Ott, K., et al. (2009)** Proračunski vodič za građane, drugo izmijenjeno izdanje, Institut za Javne financije i Zaklada Friedrich Ebert, [mrežno] <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:541136> (15.05.2023)
- 20. Proračun.hr**, Vodič proračuna, [mrežno] <https://www.proracun.hr/Proracun/VodicHome>, (05.05.2023.)
- 21. Računovodstvo i financije (5/2023)**, Riznica, Izmjene i dopune (rebalans) financijskog plana proračunskih korisnika sukladno Zakonu o proračunu str.14 -21, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- 22. Sikirić A. M. (2011)**
- 23. Vašiček, D., Vašiček, V. (2016)** Računovodstvo proračunskih i neprofitnih organizacija, Rijeka: Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci
- 24. Vidović J., (2019)** Osnove proračunskog računovodstva, materijali predavanja – prezentacije, [mrežno] Split: Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilište u Splitu
- 25. Volarević H., Varović M. (2013)** Osnove računovodstva, Udžbenik za 1. razred ekonomske škole, Zagreb: Mate d.o.o.
- 26. Zakon i pravilnici:**
- 27. Pravilnik o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu** (NN 3/15, 93/15, 135/15, 2/17, 28/17)
- 28. Pravilnik o proračunskim klasifikacijama** (NN 26/10, 120/13)
- 29. Pravilnik o proračunskom računovodstvu i Računskom planu** (NN 124/14, 115/15, 87/16) Pravilnik o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (NN 128/09, 142/14)

30. Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika.
31. Uredba o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (NN 78/11, 106/12, 130/13, 19/15, 119/15)
32. Zakon o fiskalnoj odgovornosti (NN 139/10, 19/14)
33. Zakon o izvršavanju državnog proračuna RH (NN 119/16)
34. Zakon o proračunu (NN 87/08, 136/12, 15/15)

POPIS SLIKA I TABELA

Slika 1 Elementi računovodstva osnovne škole	18
Slika 2 Shematski prikaz bilježenja poslovnih promjena.....	20
Slika 3 Računski plan prema razredima	23
Slika 4 Osnovna škola „Petar Zrinski“ Šenkovec	32
Tablica 1 Bilanca Osnovne škole „Petar Zrinski“ Šenkovec na dan 31.12.2022.....	34